obs dalton
de Uitkijck

Daltonhandboek 2025-2026

obs dalton
de Uitkijck

INHOUDSOPGAVE

1. Voor wie is dit Daltonhandboek geschreven? 5

2. Geschiedenis van het daltononderwijs 6

3. Wat is onze identiteit, visie en missie? 7

3.1 Identiteit 7

3.2 Visie 7

3.3 Missie 8

3.4 Ligging 9

4. Dalton op de Uitkijck 10

4.1 Visie op daltononderwijs 10

4.2 Kernwaarden 11

5. Kernwaarde Vrijheid en Verantwoordelijkheid 15

5.1 Leerling niveau 16

5.1.1 Overzichtelijke kasten en materialen 16

5.1.2 Taakjes 16

5.1.3 Werkplekken 16

5.1.4 Rustige werksfeer 17

5.1.5 Kieskast 17

5.1.6 Groeps- en schoolregels 19

5.1.7 Nakijken en corrigeren 19

5.1.8 Huiswerk 20

5.1.9 Chromebook 21

5.1.10 Leerlingenraad 22

5.1.11 Daltonambassadeurs 24

5.1.12 Mediation 24

5.2 Leerkrachtniveau 24

5.3 Schoolniveau 25

6. Kernwaarde Zelfstandigheid 27

6.1 Leerling niveau 27

6.1.1 Dalton-blokje 27

6.1.2 Stoplicht ... 28
6.1.3 Time Timer ... 29
6.1.4 Dagkleuren ... 30
6.1.5 Dagritme ... 30
6.1.6 Dag- of weektaak ... 32
6.2 Leerkrachtniveau ... 33
6.3 Schoolniveau ... 34

7. Kernwaarde Samenwerken ... 35

7.1 Leerlingniveau ... 36
7.1.1 Maatjeswerk ... 36
7.1.2 Maatjesgroep ... 37
7.1.2 Tutoring ... 37
7.1.3 Coöperatief leren ... 38
7.1 Leerkrachtniveau ... 40
7.3 Schoolniveau ... 41

8. Kernwaarde Effectiviteit ... 42

8.1 Leerling niveau ... 43
8.1.1 Instructie ... 43
8.1.2 Leescircuit ... 43
8.1.3 Materialen ... 44
8.1.4 QR-codes ... 45
8.2 Leerkrachtniveau ... 45
8.2 Schoolniveau ... 46

9. Kernwaarde Reflectie ... 47

9.1 Leerlingniveau ... 48
9.1.1 Portfolio ... 48
9.1.2 Reflectie op weektaak ... 51
9.1.3 Emotiemeter ... 51
9.2 Leerkrachtniveau ... 52
9.3 Schoolniveau ... 53
10.1 Leerlingniveau ... 54
10.1.1 Google classroom ... 54

10.2 Leerkrachtniveau en schoolniveau 54

11. Daltonleerkracht op de Uitkijck 56

12. Samenvattend 58

13. Pareltjes van de Uitkijck 61

13.1 Het team 61
13.2 De herriegroep 61
13.3 Flipping the Classroom 62
13.4 Leescircuit 62
13.5 Leskracht 62
13.6 Workshops 63
13.7 Talent in zicht 63
13.8 Bibliotheek 63
13.9 Peuterspeelzaal 64
13.10 Buitenschoolse opvang (BSO) 64
13.11 Het Baarnsche Lyceum 65
13.12 Daltonambassadeurs 65
13.13 Klusgroep 66

14. Ambities & toekomst 67

Bijlagen 71

1. Poster schoolplan 71
2. Visitatieverslag 2013 71
3. Kwinkslagen 71
4. Leskracht taakverdeling 71
5. Leskracht handelingswijzer 71
6. Dalton tussendoelen 71
7. Spinnenweb midden- en bovenbouw 71
8. Wie ben ik? 71
9. In het nieuwe schooljaar. 71
10. Wat wil je leren? 71
11. Controletoetsen 71
12. Grafieken Toetsresultaten 71
13. Kind gesprek 71

14. Why What How Kieskast 71
15. Kijkwijzer Dalton in de klas 71

1. Voor wie is dit Daltonhandboek geschreven?

In dit daltonboek is beschreven hoe het team van de Uitkijck vorm geeft aan het onderwijs op school. Dit daltonboek is een levend document, omdat we in ons onderwijs steeds in beweging zijn, zoals ook de maatschappij in beweging is. Dit is een ontwikkeldocument, naslagwerk, borgingsdocument, en het geeft onze ambities weer. Op deze manier kunnen wij ook nieuwe leerkrachten goed inwerken in onze manier van werken. Het gaat er niet om of alles mooi is opgeschreven, maar hoe het er in de dagelijkse praktijk aan toegaat en hoe de daltonwaarden richting geven aan ons handelen. Doen we eigenlijk wel wat we zeggen en zeggen we wat we doen. En vooral: Waarom doen we dit? Zo ontstaat de behoefte en noodzaak om afspraken, regels en werkwijzen op papier te zetten. Pas dan is het goed over te dragen aan nieuwe collega's en is het daltonboek een instrument dat kan dienen om de cultuur en identiteit van de school te bewaken
Dit document zal jaarlijks worden bijgesteld. Verder is dit document interessant voor instanties die op de hoogte willen blijven van de werkwijze op onze school.

- De onderwijsinspectie
- Visiteurs van de Nederlandse Dalton Vereniging
- Het schoolbestuur STEV
- Ouders en leerkrachten
- Andere (Dalton)basisscholen
-

Baarn,oktober 2025
Schoolleider

obs dalton
de Uitkijck

2. Geschiedenis van het daltononderwijs

In dit daltonhandboek staat beschreven hoe het onderwijsteam van openbare daltonschool de Uitkijck het daltononderwijs vormgeeft. vanuit het gedachtengoed van Helen Parkhurst, grondlegster van het daltononderwijs. Helen Parkhurst was begin 20ste eeuw lerares op een school in het plaatsje Dalton in de Verenigde Staten. Helen zag niets in de ouderwetse manier van lesgeven en zocht naar een manier waarop ze de kinderen in haar klas, die nogal uiteenlopende leeftijden hadden, op een efficiënte manier vanuit de aanleg en interesse van kinderen zelf kon laten leren. Om hiertoe te komen, waren een aantal zaken van groot belang: De leerlingen moesten plezier aan het onderwijs beleven en de leerlingen moesten goed zelfstandig kunnen werken en verantwoordelijkheid kunnen nemen voor hun eigen leren. Dit waren voorwaarden om tijd te genereren. Tijd waarin Helen aandacht kon geven aan individuele leerlingen. Ze organiseerde onderwijs waarin kinderen zelfstandig bezig konden zijn. Hiervoor ontwikkelde zij de taak. Taken waarin per leerling beschreven stond wat ze moesten doen. In kleine groepjes gaf Helen instructie aan de kinderen. Ook werd kennis onderling gedeeld en hielpen oudere kinderen de jongere. Zij beschreef haar gedachtegoed uiteindelijk in Education on the Daltonplan. Haar school was een open en sociale werkgemeenschap, waar leerlingen zelfstandig aan het schoolwerk werkten, dat in taken was opgedeeld en uitgeschreven. De taken waren betekenisvol omdat er aan interessante onderwerpen gewerkt werd, aan vakkenintegratie gedaan werd en omdat leerlingen het gevoel hadden dat het hún werk was. Voorgaande is nu precies wat wij met ons onderwijs willen uitdragen. En het past nog zo goed in deze 21ste eeuw. Als men rondloopt op de Uitkijck ervaart men dat gemeenschapsgevoel, het plezier in leren en de hoge mate van zelfstandigheid die bij onze leerlingen ontwikkeld wordt. Vaak horen wij van bezoekers die onze school aandoen dat er zo'n fijne rustige sfeer heerst. Ook de prettige open sfeer en de manier waarop leerlingen, ouders en leerkrachten met elkaar omgaan valt buitenstaanders op. Wij zijn zeer tevreden met en trots op de manier waarop wij op school werken. Toch blijft ons onderwijs zich ontwikkelen. Steeds zijn daar weer nieuwe inzichten of aanscherpingen in ons onderwijsbeleid. Hiermee zal ook dit handboek onderhevig zijn aan veranderingen. Wij zullen dit document jaarlijks aanpassen waardoor het steeds actueel blijft voor de mensen die ermee moeten werken.

obs dalton
de Uitkijck

3. Wat is onze identiteit, visie en missie?

3.1 Identiteit

OBS Dalton De Uitkijck is een school voor iedereen. Naast de reguliere groepen hebben wij een Taalplusklas voor leerlingen met een taal-spraakachterstand en een peergroup voor (hoog)begaafde kinderen.

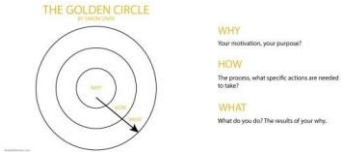

Samen
Op onze school werken leerkrachten samen met ambitie, lef, trots aan een goede basis voor de leerlingen.
Respect
Wij creëren een sfeer zodat leerlingen, leerkrachten, ouders en samenwerkings-partners met plezier naar onze school toe komen.
Kwaliteit
Wij halen het optimale leerrendement uit elke leerling en dragen bij aan de ontwikkeling van iders talent.
Dalton
Binnen onze Daltonschool hebben wij een positief vertrouwen in de leerlingen. Dit komt tot uiting in onze Daltonwerkwijze waarbij de kernwaarden van Daltononderwijs hoog in het vaandel staan.
Betrokken
We zoeken actief de verbinding met ouders, leerlingen en overige ketenpartners.

3.2 Visie

Wij bieden onderwijs dat aansluit op wat er in de toekomst van onze leerlingen wordt verwacht en dat ontwikkelkansen biedt voor iedereen. Vanuit de dalton-kernwaarden (vertrouwen, verantwoordelijkheid, samenwerking, effectiviteit, zelfstandigheid en reflectie) bereiden wij onze leerlingen voor om de volgende stap te maken. Leerlingen werken en leren in een sfeer die zich kenmerkt door vertrouwen, rust en veiligheid. Alle medewerkers besteden veel aandacht aan het pedagogisch en didactisch klimaat binnen de Uitkijck. De sfeer van vertrouwen zorgt ervoor dat leerlingen zich snel gekend voelen en dat de verhouding leerling-leerkracht open en laagdrempelig is. Op de Uitkijck beginnen de leerlingen aan een ontdekkingstocht die vanaf groep 1 tot en met groep 8 loopt.

De leerlingen leren op praktische wijze informatie om te zetten in kennis. Zij leren zelf keuzes te maken door onderzoekend te werken en vaardigheden te trainen. Leerlingen worden voorbereid op de samenleving van nu door ze op verschillende manieren te laten werken en leren, zowel individueel als samen. Samenwerken is belangrijk op de Uitkijck. Het stimuleert de betrokkenheid, een actieve deelname van leerlingen op cognitief en sociaal gebied. Leerlingen leren gezamenlijk een doel te behalen. Ze vullen elkaar aan, inspireren en ondersteunen elkaar. Door het samenwerken ontwikkelen ze verschillende vaardigheden, zoals goed communiceren, elkaar respecteren,

feedback geven en ontvangen, afspraken maken en plannen. Naast de grote aandacht voor het reflecteren op hun resultaten en persoonlijke ontwikkeling, leren leerlingen bij ons ook de wereld te ontdekken. De leerlingen ontdekken "wie ze zijn" en "wat hen inspireert" in een vertrouwde leeromgeving, waarin zij zichzelf mogen en kunnen zijn. Er is voor onze leerlingen een breed gepersonaliseerd leerstofaanbod waarbij onze leerlingen op hun eigen wijze en in hun eigen tempo werken aan de leerdoelen. Per vak, leerinhoud of onderdeel wordt afhankelijk van de prestaties en voorkeuren van de leerling een op de leerling aangepast programma voor herhaling, verdieping en/of verrijking aangeboden. Er worden nu en in de toekomst andere vaardigheden gevraagd dan vroeger. Wij geven vanuit een eigen visie invulling aan het stimuleren van de 21e -eeuwse vaardigheden, zoals ICT-geletterdheid, mediawijsheid, creativiteit, samenwerken, kritisch denken en probleemoplossend vermogen. Deze vaardigheden vormen de kern van ons daltononderwijs. Wij spelen in op het veranderende leren. Er is bij ons ruimte voor creatief denken, talentontwikkeling en onderzoekend en ontwerpend leren. We vinden het belangrijk dat leerlingen zich durven te presenteren. Voor elke leerling is een steeds verdergaande digitale leeromgeving. De kernwaarden van ons daltononderwijs moeten in de praktijk zichtbaar maken welke meerwaarde, welke toegevoegde waarde ons onderwijs voor de toekomst heeft.

Iedereen is anders en dat mag

3.3 Missie

Daltonschool de Uitkijck is een openbare daltonschool voor leerlingen van 4 tot en met 12 jaar. Onze school staat open voor alle leerlingen die aangemeld worden door hun ouders/verzorgers (tenzij wij een kind niet de juiste ondersteuning c.q. het juiste onderwijs kunnen bieden). Wij bieden onderwijs in 5 groepen. Onze school is in 2009 gebouwd, voorheen heette de school de Bestevaer.

Wij vinden het belangrijk dat de uitgangspunten van dalton duidelijk in ons onderwijs herkenbaar zijn, zodat de kinderen kunnen opgroeien tot volwassenen die vertrouwen in zichzelf en de omgeving hebben. Wij gaan ervan uit dat ieder mens, ieder kind, uniek is en zich op eigen wijze en eigen tempo ontwikkelt. Op school willen we inspelen op de kwaliteiten en talenten van ieder individu. We leren kinderen van jongs af aan respect te hebben voor elkaars mening of overtuiging. Er wordt actief aandacht besteed aan de overeenkomsten en verschillen tussen kinderen, zonder voorkeur voor één bepaalde opvatting. Die verschillen zijn een bron van inspiratie en kwaliteit van ons onderwijs.

obs dalton
de Uitkijck

Wij van de Uitkijck staan open voor veranderingen binnen ons onderwijs, zodat we met de maatschappij mee veranderen. Het team van de Uitkijck werkt vanuit een onderwijskundige visie die past in de wereld van vandaag en morgen. Het maken van keuzes, het leren zelfstandig te werken en het leren samenwerken volgens de daltonprincipes, staan hierbij centraal.

3.4 Ligging

Basisschool de Uitkijck is gevestigd in het Centrum voor Onderwijs en Ontmoeting de Uitkijck. Dit centrum ligt aan de Margrietstraat 2 in Baarn. In het centrum bevindt zich onze school, een peuterspeelzaal en voorzieningen voor voor- en naschoolse opvang.
De school en organisaties uit de wijk gebruiken het centrum ook voor activiteiten voor en door kinderen en voor anderen.

obs dalton
de Uitkijck

4. Dalton op de Uitkijck

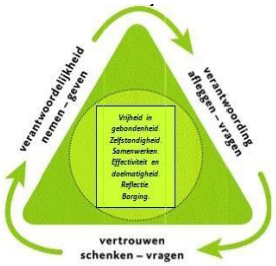
4.1 Visie op daltononderwijs

De Nederlandse daltonidentiteit is altijd gestoeld geweest op drie principes, vrijheid in gebondenheid, zelfstandigheid en samenwerken. Onderwijs en dus ook daltononderwijs is constant in ontwikkeling. De veranderingen op het gebied van ontwikkelingspsychologie en didactische en maatschappelijke inzichten hebben in 2012 geleid tot een kritische bezinning op de daltonuitgangspunten. Hieruit zijn zes nieuwe kernwaarden ontwikkeld.

- Vrijheid en Verantwoordelijkheid
- Zelfstandigheid
- Samenwerking
- Reflectie
- Effectiviteit en doelmatigheid
- Borging

Het is niet alleen van belang dat deze kernwaarden te zien zijn in onze school, het is minstens zo belangrijk dat deze kernwaarden in een doorgaande lijn te zien zijn. In het volgende hoofdstuk beschrijven we kort de verschillende kernwaarden. Daarna beschrijven hoe deze kernwaarden in de praktijk te zien zijn en gaan wij in op deze doorgaande lijn van de verschillende kernwaarden. Bij het doorlezen hiervan zal een compleet beeld van ons onderwijs te zien zijn. De doorlopende leerlijn op de verschillende kernwaarden wordt schematisch weergegeven in de bijlagen op het 15-veld.

De kernwaarden gelden op alle niveaus: tussen leerlingen onderling, tussen leerlingen en leerkrachten, tussen leerkrachten onderling, tussen leerkrachten en ouders en tussen leerkrachten en de directie en het bestuur.

“Deze school ademt Dalton”!

4.2 Kernwaarden

Kernwaarden *vrijheid en verantwoordelijkheid*

"Freedom and responsibility together perform the miracle"

Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Vrijheid in het daltononderwijs is de gelegenheid krijgen om het taakwerk zelf te organiseren. De opgegeven leerstof en de eisen die daaraan worden gesteld, de tijdslimiet, de werkafspraken en de schoolregels vormen de grenzen waarbinnen de leerlingen hun vrijheid leren gebruiken. Een leerling leert verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving te dragen, als zijn omgeving hem daarvoor de ruimte en mogelijkheden biedt. Door leerlingen meer vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. Het is een taak van de leerkracht om iedere leerling een structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren. Leerlingen krijgen de ruimte om te ontdekken en te experimenteren, maar worden tegelijk ook geconfronteerd met de relatie tussen wat ze doen en wat dat oplevert. Dat is voor leerlingen een geleidelijk leerproces, waarin zelfkennis en zelfinschatting een grote rol spelen.

Kernwaarden *zelfstandigheid*

"Experience is the best and indeed the only real teacher"

Zelfstandig leren en werken op een daltonschool is actief leren en werken. Een leerling wil doelgericht een klus klaren en is in staat om tijdens dit leerproces hulp te zoeken indien noodzakelijk. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend denken van een leerling. Om later als volwassene goed te kunnen functioneren moet een leerling leren beoordelen welke beslissingen hij/zij moet nemen en wat de gevolgen daarvan zijn. De keuzevrijheid dwingt een leerling tot het nemen van zelfstandige beslissingen die voor hem effectief en verantwoord zijn.

Kernwaarden *samenwerken*

"The school functions as a social community"

Een daltonschool is een leefgemeenschap waar leerlingen, leerkrachten, ouders, schoolleiding en bestuur op een natuurlijke en gestructureerde wijze samen leven en werken. Een daltonschool is ook een leeromgeving waar leerlingen en leerkrachten iets van en met elkaar leren. Doordat leerlingen samen met

leerkrachten en medeleerlingen aan hun leertaken werken, leren zij met elkaar om te gaan en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen. Het verwerven van kennis en vaardigheden in samenwerking met anderen kan het leren vergemakkelijken. Leerlingen leren dat er verschillen bestaan tussen mensen. Ze leren naar elkaar te luisteren en respect te hebben voor elkaar. Als leerlingen met elkaar samenwerken, ontwikkelen ze sociale vaardigheden en leren ze reflecteren op de manier waarop ze leren, zoals het beoordelen van een eigen inbreng en die van een medeleerlingen, het aangaan van de dialoog, het leren omgaan met teleurstellingen en het ervaren van een meeropbrengst uit de samenwerking. Het uiteindelijke doel is democratisch burgerschap. Een daltonschool is een oefenplek voor democratisering en socialisering.

Kernwaarden *effectiviteit*

The Dalton Plan is an "efficiency measure, a simple and economic reorganization of the school"

Effectiviteit: de hoofddoelstelling van dalton is Parkhurst's 'Fearless human being', de mens zonder vrees, die zich verantwoordelijk weet en voelt en die deze verantwoordelijkheid ook aankan. Het gaat om rendement op het terrein van onderwijsopbrengsten en op het terrein van persoonlijkheidsontwikkeling. In de daltonvisie gaan we ervan uit, dat het werken aan deze persoonlijkheidsontwikkeling in belangrijke mate bijdraagt aan het behalen van ambitieuze leerdoelen; het maximale uit leerlingen halen uitgaande van ieders talent.

Efficiency/doelmatigheid: wij proberen zo efficiënt mogelijk aan onze doelen te werken. Onderwijsleertijd, middelen en instructie zo efficiënt mogelijk en op maat in te zetten; zelfstandig werken als het kan, samenwerken als dat wenselijk is. Wij leren onze leerlingen steeds meer verantwoordelijkheid te dragen voor het eigen leer- en ontwikkelingsproces, rekening houdend met individuele verschillen en persoonlijke leerdoelen. Hierbij is het noodzakelijk, dat een leerling leert reflecteren op zijn eigen leerproces en leerresultaten en op zijn eigen persoonlijkheidsontwikkeling.

Vertrouwen is de basis. Een situatie, waarin de leerling echte verantwoordelijkheid krijgt en ook gevraagd wordt verantwoording af te leggen over wat hij gedaan heeft met het in hem gestelde vertrouwen. In deze visie op dalton leert een leerling steeds meer zichzelf aan te sturen (zelfregulatie) en wordt eigenaarschap of zelfleiderschap van de leerling steeds belangrijker. Hierbij speelt de kernwaarde 'reflectie' een sleutelrol.

obs dalton
de Uitkijck

Kernwaarden *reflectie*

"I would be the first to hear welcome criticism"

Essentieel voor dalton is eigenaarschap, zelfsturing van leerling en leraar. Kern van zelfsturend leren is dat leerlingen zelf de regie nemen over hun eigen leerproces. En dat leerproces betreft dan zowel schoolse leeropbrengsten, als persoonlijkheidsontwikkeling en in toenemende mate ook talentontwikkeling. Om te kunnen reflecteren zijn heldere doelen essentieel. Dat kunnen doelen van uit de leerstof zijn of vanuit school geformuleerde 'ík-doelen', maar dat kunnen ook doelen zijn die de leerling zelf geformuleerd heeft. Heldere criteria, waarin vastgelegd wordt, wanneer het doel behaald is, zijn hierbij van doorslaggevend belang. Om die regie te kunnen nemen over het eigen ontwikkel- of leerproces is reflecteren op die doelen noodzakelijk. Door te reflecteren krijgt de leerling middelen in handen om zelf grip te houden op zijn eigen leer- of ontwikkelingsproces. Reflectie kan voorafgaand aan het leerproces plaatsvinden, gedurende het leerproces (monitoring) en na afloop van het leerproces. Van begin tot eind stuurt de leerling zo zijn eigen leerproces en kan zo keuzes maken als:

Vooraf

- Zal ik deze instructie volgen?
- Waar en met wie kan ik het beste aan deze taak werken?
- Ben ik goed bezig?
- Heb ik nog wel meer oefening nodig?
- Is een andere aanpak wenselijk?
- Heb ik de doelen bereikt?
- Wat kan ik de volgende keer beter anders doen?
- Past deze manier van werken bij mij?

Borging als voorwaarde voor daltononderwijs

"Door verschillen te delen, vermenigvuldigt de kwaliteit"

Teamleren heeft bij ons een hoge prioriteit. Verantwoordelijkheden voor dalton liggen in het team. Wij werken in PLG's om de kwaliteit van ons onderwijs te waarborgen. De Daltonkernwaarden worden geborgd door middel van een planmatige zelfevaluatie en visitatie.

De Uitkijck is een leef-en leergemeenschap. Een plaats waar kinderen, ouders en leerkrachten met en van elkaar leren, rekening houdend met onderlinge verschillen en respect voor elkaar. Op de Uitkijck worden leerlingen voorbereid op de samenleving van nu door ze op verschillende manieren te laten werken en leren, zowel individueel als samen. Samenwerken is belangrijk op de Uitkijck. Het stimuleert de betrokkenheid, een actieve deelname van leerlingen op cognitief en sociaal gebied. Leerlingen leren gezamenlijk een doel te behalen. Ze vullen elkaar aan, inspireren en ondersteunen elkaar. Coöperatief leren biedt verschillende werkvormen die leerlingen ertoe aanzet om in samenwerking met

elkaar een taak tot een goed einde te brengen. Ook leren we kinderen verantwoordelijkheid te dragen. Verantwoordelijkheid voor hun eigen leren, hun eigen daden, voor materialen en voor elkaar. Door zeer regelmatig te reflecteren op het eigen handelen en leren, groeit bij kinderen het inzicht in zichzelf en hun omgeving, waardoor ze tot groei zullen komen. Op de Uitkijck leer je echt zelfstandig te zijn. Al vanaf de kleutergroepen leren kinderen hun taken te plannen en hun problemen zelf of met hulp van anderen op te lossen. Vanuit het middelbaar onderwijs ontvangen wij positieve berichten. Wat we vaak te horen krijgen is dat leerlingen van de Uitkijck veel meer bagage hebben dan de gemiddelde leerlingen. De Uitkijck heeft een aantal pareltjes die ons onderwijs versterken en waar wij ons onderscheiden. Denk ook aan onze "herriegroep", zij regelen altijd het geluid bij evenementen, onze peergroep lessen voor de leerlingen die iets meer aan kunnen. Denk aan onze groepsdoorbroken activiteiten zoals de workshops, activiteiten bij vieringen en de voorleesdagen. Denk aan onze schoolbibliotheek. Denk aan onze maatjesgroepen waar we regelmatig activiteiten mee doen.

Sinds juli 2018 hebben we een leerlingenraad. Deze leerlingenraad bespreekt zaken die vanuit de leerlingen aangedragen worden. Zij zijn een afvaardiging en vertegenwoordiging van alle leerlingen. In hoofdstuk "Pareltjes van de Uitkijck" lichten we de leerlingenraad nader toe. Ouders zijn welkom in onze school. Tijdens de inloopmiddagen, aan het eind van de lesdagen, zijn ouders welkom in de klas. Ouders kunnen altijd terecht voor een luisterend oor. De drempel om op de leerkracht af te stappen is laag.

obs dalton
de Uitkijck

5. Kernwaarde Vrijheid en Verantwoordelijkheid

In dit hoofdstuk kun je lezen hoe wij de verschillende kernwaarden zichtbaar maken bij ons op school.

Door leerlingen vrijheid te geven wordt onderwijs van het kind zelf. Het kind wordt (mede-)eigenaar van zijn eigen leerproces. Vrijheid maakt van leerlingen ondernemende leerlingen. De vrijheid die een leerling op een daltonschool krijgt, is altijd een vrijheid in gebondenheid. Hij moet leren rekening te houden met anderen, verantwoordelijkheid te dragen voor zijn keuzes en verantwoording af te leggen over zijn werk en zijn resultaten.

Leerlingen van de Uitkijck mogen, met mate, kiezen wat ze willen leren, in welke volgorde ze hun werk willen doen, waar ze willen werken, soms ook met welk materiaal ze werken en vaak ook of ze alleen of samen werken. Vrijheid in ons daltononderwijs is de gelegenheid krijgen om je taken zelf te organiseren. De opgegeven leerstof en de eisen die daaraan worden gesteld, de doelen, de tijdslimiet, de werkafspraken en de schoolregels vormen de grenzen waarbinnen de leerlingen hun vrijheid leren gebruiken.
Bij de start van een nieuw schooljaar worden er in de groepen met de leerkrachten ook groepsregels afgesproken.
Dit zorgt ervoor dat leerlingen een actieve leerhouding en verantwoordelijkheidsgevoel ontwikkelen. De leerlingen leren keuzes te maken en uit te leggen waarom ze deze keuzes maken. Dit is ook belangrijk voor de maatschappij waarin ze moeten gaan functioneren. Hierin wordt verwacht dat je kunt samenleven en je je verantwoordelijk voelt voor de omgeving.
Voorwaarden voor vrijheid is het geven en nemen van verantwoordelijkheid. Indien leerlingen zich verantwoordelijk voelen voor de leeromgeving en voor de uit te voeren taken, wordt de betrokkenheid en het gevoel van eigenwaarde vergroot. Naarmate de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid toenemen, wordt de vrijheid vergroot.

5.1 Leerling niveau

5.1.1 Overzichtelijke kasten en materialen

Onze materiaalkasten en werkhoeken zijn zodanig ingericht dat leerlingen zelf goed en snel hun materialen kunnen vinden en opruimen. Een voorwaarde voor zelfstandig werken. Wij vinden het heel belangrijk dat leerlingen hun werkplek en materialen netjes en overzichtelijk houden voor zichzelf en de ander.

5.1.2 Taakjes

De leerlingen op De Uitkijck leren om verantwoordelijk te zijn voor hun werkomgeving. In iedere groep hangt een huishoudelijk takenbord waarop kaartjes met bepaalde taakjes in pictogrammen staan aangegeven. Dit gaat om taken zoals de schriften uitdelen, de vloer vegen of het bord schoonmaken. De taakjes verschillen per bouw.

Iedere leerling is samen met een maatje de hele week verantwoordelijk voor zijn taakje.

5.1.3 Werkplekken

De leerlingen van groep 3 t/m 8 mogen hun eigen werkplek kiezen tijdens zelfstandig werken. Er zijn werkplekken in de klas, in het werklokaal, het stilwerklokaal, op de gangen en op het leerplein. Leerlingen hangen hun naam op het bord bij de werkplek om de leerkracht te laten weten waar ze gaan werken, zodat de leerkracht weet waar de leerlingen te vinden zijn. Er zijn afspraken die samenhangen met deze werkplekken. Als een leerling op het leerplein gaat werken, hebben ze een daltonpas om. Op deze werkplek wordt rustig gewerkt. Leerlingen houden zich bezig met hun eigen werk. Alle leerkrachten controleren op het naleven van deze afspraken en zullen leerlingen terug naar hun lokaal sturen als ze niet met de juiste werkhouding aan hun taak werken. Zo kan het gebeuren dat een passerende leerkracht een kind aanspreekt op het gedrag en het kind naar de klas terugstuurt. De werksfeer is een gedeelde verantwoordelijkheid van alle leerlingen en leerkrachten.

5.1.4 Rustige werksfeer

In onze hallen zijn vele werkplekken te vinden waar leerlingen op een rustige manier alleen of samen kunnen werken en/of spelen. Een rustige werk- en spelsfeer is door de hele school terug te vinden. Deze rustige werkhouding is een attitude die vanaf groep 1 aangeleerd wordt. Bij de onderbouw zijn hoeken uitdagend ingericht waardoor leerlingen tot gericht spel komen. Daar waar leerlingen het moeilijk vinden om rustig te spelen, zal de leerkracht het spel activeren op de juiste wijze om op die manier "ongewenst" gedrag te kantelen naar gewenst gedrag.

5.1.5 Kieskast

In onze school wordt er gewerkt met de kieskast. Dit is een open kast gevuld met speel- en leermiddelen om leerdoelen te bereiken. Het kind is op onze school eigenaar van zijn eigen leerproces. Hij is verantwoordelijk voor de keuzes die hij maakt. Vrijheid betekent naast het bepalen van de volgorde binnen de taak ook dat het kind voor een deel zelf de inhoud van het leren mag kiezen. In groep 1/2 staat er in de kieskast materiaal dat past bij de doelen van het thema. Na het thema wordt de kieskast weer aangepast met materialen voor de doelen voor het thema dat er dan. In de kieskast van groep 3 t/m 8 staan materialen voor het keuzewerk dat behoort tot de taken van het kind.

De kieskast biedt:
• een rijke en uitdagende leeromgeving
• de leerlingen de mogelijkheid om zelf leerdoelen te stellen, keuzewerk te kiezen en verantwoordelijkheid te dragen en te plannen.

obs dalton
de Uitkijck

In groep 1 en 2 werken we met een kiesbord. Het kiesbord wordt gebruikt om een activiteit te kiezen voor het vrij spelen. De materialen hiervoor staan in de kieskast en in de hoeken.

Met opmerkingen [RW1]: Nieuwe foto, want het kiesbord hangt niet meer zo vol, maar wisselt juist af en toe. Er staan ook speel-leerhoeken op het kiesbord, dus niet alleen materialen die in de kieskast staan.

5.1.6 Groeps- en schoolregels

Groeps- en schoolregels zijn belangrijk voor het pedagogisch klimaat in de school. De leerlingen moeten zich in rust, met regelmaat en in veiligheid kunnen ontwikkelen. De groeps- en schoolregels zijn voor iedereen duidelijk en zijn ook zichtbaar in de groepen en in school. Voor de leerlingen moeten ze als vanzelfsprekend worden beschouwd en ruimte bieden om een probleem zelf op te lossen. Door de groeps- en schoolregels corrigeren de leerlingen op een positieve manier elkaars gedrag en zorgen ze ervoor dat leerlingen zichzelf verantwoordelijk voelen voor hun eigen gedrag.

In onze school hanteren wij drie overkoepelende schoolregels:
• *Iedereen is anders en dat is onze kracht.*
• *Wij zorgen er samen voor dat iedereen zich prettig voelt.*
• *Wij zijn zuinig op onze spullen en de omgeving waarin we werken.*
In de gouden weken wordt aandacht besteed aan de drie schoolafspraken.

In onze school maken de leerkrachten samen met de leerlingen bij de start van het schooljaar groepsregels. Dit zijn bijvoorbeeld regels als:
• Ik hang mijn naamkaartje op bij de ruimte waarin ik ben of aan mijn taak ga werken.
• Ik heb mijn spullen gepakt en zit in de luisterhouding voordat de instructie start.

5.1.7 Nakijken en corrigeren

Op De Uitkijck vinden wij het belangrijk dat de leerlingen een taak zelf corrigeren. Het kind heeft dan direct feedback op zijn taak en dit heeft een duidelijk leereffect. Het zal zich dan bij een fout meteen afvragen hoe de fout is ontstaan. Het geeft het kind meteen inzicht in wat ze kunnen en waar ze nog hulp bij nodig hebben. De leerkracht zorgt ervoor dat het kind deze vaardigheid en houding aangeleerd krijgt. Daarnaast zal de leerkracht nog steeds zicht blijven houden op de gemaakte taken doordat het steekproefsgewijs wordt gecontroleerd.

Vanaf groep 1 kunnen leerlingen begeleid met zelfcorrigerend materiaal spelen. Na het maken van een taak kunnen ze direct zien hoe ze het gedaan hebben. Naarmate de leerlingen ouder worden, wordt dit uitgebreid. Vanaf groep 5 leren de leerlingen de gemaakte taken zelf na te kijken. Hierin zit een opbouw. In groep 5 wordt er gestart met het nakijken van het taal en spelling.

Er wordt gebruik gemaakt van verschillende werkvormen voor het nakijken van de taak:

- Tweetalcoach (tweetal wisselt van schrift);
- Nakijken met antwoordenboeken;
- Klassikale correctie en nabespreking.

5.1.8 Huiswerk

Op De Uitkijck krijgen de leerlingen huiswerk mee naar huis. Dit heeft verschillende redenen:

- Het kind raakt zo vertrouwd met het huiswerk.
- Een kind leert ook thuis om te gaan met het maken of doen van een taak op zijn eigen gekozen tijdstip en tempo.
- Het kind raakt gewend privétijd in te moeten leveren.

De leerlingen kunnen het volgende aan huiswerk meekrijgen:

- Werk dat nog niet af is.
- Werk dat op school gemaakt en geleerd is maar nog eens geoefend moet worden zoals de tafels en het lezen.
- Een spreekbeurt, boekbespreking of werkstuk.
- Topografie
- Engels
- Materiaal bijvoorbeeld ter voorbereiding voor een onderzoek of opdracht dat mee naar school moet worden genomen.
- Leerdoelen die wekelijks thuis geoefend worden zoals grammatica, werkwoordspelling of staartdelingen.

Vanaf groep 3 oefenen de kinderen thuis. De leerlingen oefenen de leeslessen op Google Classroom.
Vanaf groep 4 krijgt het kind verplicht huiswerk. Daar zit uiteraard een geleidelijke opbouw in. In het begin is het dan ook zeker niet veel.
Groep 4: De leerlingen oefenen de woorden van woordenschat van het thema van taal thuis (verplicht). Zij kunnen ook de leesteksten van begrijpend lezen en technisch lezen op Google Classroom oefenen.

Met opmerkingen [SK2]: In groep 3 en 4 wordt geen google classroom gebruikt

Met opmerkingen [IS3R2]: hoe oefenen ze thuis dan met de leeslessen. Dit is een afspraak die wij gemaakt hebben met elkaar voor een geleidelijke opbouw in huiswerk.

Groep 5: De leerlingen oefenen de woorden van woordenschat van het thema van taal en de woordjes van Engels (verplicht). Zij kunnen ook de leesteksten van technisch lezen en van begrijpend lezen op Google Classroom oefenen.
Groep 6: De leerlingen oefenen de woorden van woordenschat van het thema van taal en de woordjes van Engels (verplicht). Zij kunnen ook de leesteksten van technisch lezen en begrijpend lezen op Google Classroom oefenen. Zij maken elke week 2 werkbladen van rekenen en spelling. Dit gaat om leerdoelen die in de klas aan de orde zijn geweest(verplicht). De kinderen oefenen ook voor topografie thuis (verplicht)
Groep 7: De leerlingen krijgen 1 taak voor spelling, 1 taak voor rekenen, 1 taak voor taal of Engels. Ze oefenen voor: Engels, spelling/grammatica en topografie.
Groep 8: De leerlingen krijgen 1 taak voor spelling, 1 taak voor rekenen, 1 taak voor taal en 1 wisselende taak. Ze oefenen voor: Engels, spelling/grammatica en topografie.

Op die manier zijn de leerlingen al gewend aan het huiswerk maken voordat ze starten op het voorgezet onderwijs.

De rol van ouders bij het huiswerk is belangrijk. Het heeft een positieve invloed op de taak van het kind wanneer ouders interesse tonen. Als ouder kunt u zich het beste als coach opstellen door het stellen van vragen. Het kind moet de taak uiteindelijk zelf uitvoeren of maken.

5.1.9 Chromebook

Op De Uitkijck hebben de leerlingen vanaf groep 3 een Chromebook in bruikleen. Over deze Chromebook dragen zij de verantwoordelijkheid tot groep 8, volgens de afspraken van school:

- De kinderen werken rustig achter het Chromebook.
- Er wordt niet gegeten en gedronken bij het Chromebook.
- Het Chromebook wordt altijd netjes afgesloten.
- Er wordt voorzichtig omgegaan met het Chromebook, we houden hem met twee handen vast.
- Kinderen zitten alleen aan hun eigen Chromebook.
- ☐ De leerkracht zet het Chromebook (vanaf groep 5 de kinderen) in de oplader en haalt ze er weer uit.
- Bij twijfel van juist gebruik, kan de leerkracht de internethistorie bekijken.

- Bij slecht gebruik kan de toegang tijdelijk ontzegd worden.

Met het Chromebook maken de kinderen gebruik van hun digitale weektaak, kunnen zij bij de opdrachten in Google Classroom en kunnen zij zelfstandig werken aan hun gekregen digitale opdrachten.

5.1.10 Leerlingenraad

Op De Uitkijck hebben wij een leerlingenraad. Met een leerlingenraad wordt de verantwoordelijkheid ook op schoolniveau bij de leerlingen vergroot.

- Wat is het doel van een leerlingenraad?
- Kennis maken met de democratische beginselen.

Met opmerkingen [IS4]: nieuwe foto.

- De belangen van de leerlingen behartigen.
- Actief burgerschap bevorderen.
- De leerlingen laten weten dat hun mening ertoe doet.
- Betrokkenheid bij de school vergroten.
- Inzicht geven in hoe een organisatie in school is ingericht.
- Meehelpen de kwaliteit van de school te verbeteren.

De leerlingenraad houdt in dat er uit groep 5, 6, 7 en 8 twee leerlingen zijn gekozen die hierin plaatsnemen. Zij hebben eerst campagne gevoerd in hun eigen groep en zijn democratisch gekozen. De leerlingenraad overlegt een aantal keer per jaar over ideeën en wensen vanuit de groepen. De voorzitter van de leerlingenraad is de schoolleider. De functie van de voorzitter is adviserend en begeleidend. De leden van de leerlingenraad lichten besluiten vanuit de leerlingenraad toe in de klas, indien nodig ook in de lagere groepen en/of in het team. In op gang hebben wij een ideeënbrievenbus. Hierin kunnen alle leerlingen hun ideeën, voorstellen en reacties kwijt. Dit wordt eerst besproken in de groep voordat het naar de leerlingenraad gaat.
De leerlingenraad mag voorstellen doen, initiatieven nemen en/of meningen en adviezen geven aan het team, de directie en/of de OR. Deze dienen op hun beurt de leerlingenraad op de hoogte te stellen van wat er met hun voorstellen gedaan wordt. Bij voorstellen wordt gekeken of er draagvlak is, of het financieel en praktisch haalbaar is, of het niet in strijd is met de regelgeving en de identiteit van de school. De leerlingenraad mag klachten en knelpunten inbrengen, maar er wordt ook verwacht dat ze oplossingen aandragen.
Voorstellen worden, na eventueel onderzoek naar draagvlak en haalbaarheid, in stemming gebracht. De gekozen leerlingen zitten het gehele schooljaar in de leerlingenraad. Zij kunnen zich herkiesbaar stellen voor het volgend schooljaar.

De raad kiest uit haar midden een voorzitter en een secretaris, dit moet een leerling zijn, hier zijn we dit jaar mee begonnen.

• De voorzitter heeft de volgende taken:
1. het leiden van de vergadering
2. bij de vergadering duidelijk aangeven wanneer er iets is afgesproken
3. samen met de secretaris en met de juf/meester een agenda maken.

• De secretaris heeft de volgende taken:
1. het maken en verspreiden van de aantekeningen (notulen)
2. de secretaris zorgt ervoor dat er brieven worden verstuurd als dat nodig is. Brieven/ideeën die binnenkomen gaan eerst naar de secretaris.
3. de secretaris zorgt ervoor dat de post en de notulen goed worden bewaard.
5. hij vervangt de voorzitter als die er niet is. Ook helpt hij de voorzitter.

De achterban
Bij de doelstellingen staat vermeld:
We willen leerlingen leren verantwoordelijkheid te nemen voor zaken die het kleine of grote algemeen belang raken en het bewustzijn dat je daarbij niet uitsluitend voor jezelf spreekt, maar dat je (ook) namens anderen spreekt en handelt. Dit kan dus inhouden dat leerlingen enquêtes houden of de groepen

langsgaan ter informatie of om de meningen te horen van leerlingen uit andere groepen. Alle leerkrachten ondersteunen actief deze werkzaamheden van de leerlingen.

Nieuwe ouders rondleiden

Enkele leerlingen van de leerlingenraad kunnen worden ingezet om (potentieel) nieuwe ouders rond te leiden tijdens de open dagen. Ook kunnen ze in gesprek met de ouders het een en ander over De Uitkijck vertellen en vragen van ouders beantwoorden. Bij deze rondleidingen zijn twee leerlingen aanwezig. De rondleidingen worden altijd afgesloten middels een gesprek met de schoolleider.

5.1.11 Daltonambassadeurs

Om de betrokkenheid bij de school te vergroten, heeft elke groep Daltonambassadeurs. Wanneer er (potentieel) nieuwe ouders door de school rondgeleid worden, door twee leerlingen van de leerlingenraad, komen in elke klas de twee Daltonambassadeurs aan het woord. In elke groep wordt er een ander Daltonaspect gepresenteerd, zo krijgen de nieuwe ouders een totaalbeeld van hoe het Daltononderwijs op De Uitkijck vormgegeven is.

- **Groep 1 t/m 3:** Het doppenbord (weektaak) en de QR-codes.
- **Groep 4:** Het leescircuit en het werken in verschillende ruimtes;
- **Groep 5:** De weektaak;
- **Groep 6:** De taakjes;
- **Groep 7:** De peergroep, het groepsdoorbroken werken en Faqta;
- **Groep 8:** Het stoplicht, het daltonblokje en maatjeswerk in de klas.

Met opmerkingen [SK5]: Groep 3-4 heeft hierbij vraagtekens.

Met opmerkingen [IS6R5]: Wat bedoel je hiermee?

Met opmerkingen [IS7]: Nieuw lijstje Groep 7/8

5.1.12 Mediation

Op de Uitkijck vinden wij het belangrijk dat de kinderen verantwoordelijkheid leren dragen voor elkaar. Daarom zijn wij mediation aan het opstarten. Dit doen wij onder andere door kinderen uit groep 8 op te leiden tot mediator. Per toerbeurt worden er tweetallen ingezet als mediator op het schoolplein ter ondersteuning van de pleinwacht. De mediators bemiddelen tussen kinderen als er sprake is van een klein conflict. Daarnaast helpen deze kinderen ook met het komen tot spel. Dit alles gebeurt onder leiding van een leerkracht.

5.2 Leerkrachtniveau

Op De Uitkijck zorgt de leerkracht ervoor dat de leerdoelen op het niveau van het kind worden aangeboden. Het kind kan de taak dan zelfstandig uitvoeren. Het geeft het kind vertrouwen als de leerkracht ondersteuning en begeleiding biedt maar het wel de vrijheid geeft en verantwoordelijkheid laat voelen om zelf te ervaren. Waar nodig stuurt de leerkracht het kind bij en houdt daarbij rekening met de verschillende aanpakken voor leerlingen. Deze verantwoordelijkheid

wordt aangepast aan de leeftijd en individuele ontwikkeling van een kind. Niet alle leerlingen kunnen namelijk dezelfde verantwoordelijkheid aan en zullen in gelijke mate zelfstandig zijn. Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en te ervaren. Wij vinden dat ieder kind zelf (soms met wat aanpassingen) keuzes kan maken in de taken. De leerkracht biedt begeleiding door vragen stellen aan het kind.
Voorbeelden van vragen zijn:

- Welke taak doe je eerst en welke taak daarna?
- Welke materialen heb je nodig bij de taak?
- Welke en hoeveel begeleiding heb je nodig?

Tijdens het werken observeert de leerkracht de leerlingen. De leerkracht stelt vragen of spreekt de leerlingen aan. De leerlingen leren zich zo te verantwoorden voor hun keuzes.
Voorbeelden van vragen zijn:

- Is de taak goed gelukt?
- Heb je je aan de planning gehouden?
- Heb je hulp gevraagd toen het nodig was?

Wij merken daarbij dat leerlingen het heel plezierig vinden om aangesproken te worden op hun mogelijkheden en samen te kijken hoe ze zich ontwikkelen. Aan het begin van het schooljaar vinden er startgesprekken plaats. In het startgesprek heeft de leerkracht een gesprek met de leerling en ouders om goed van start te kunnen gaan in het nieuwe schooljaar. In schooljaar 2026/2027 starten wij met portfoliogesprekken waarin de leerkracht met het kind in bijzijn van ouders praat over zijn ontwikkeling.
De leerkracht draagt ook de zorg voor de zichtbaarheid van de leerdoelen in de klas. Dit doet de leerkracht door middel van dagritmekaarten op het bord, leerdoelen op de prikborden en op de dag- en weektaak. Daarnaast is het de taak van de leerkracht om de ontwikkeling van ieder kind systematisch te volgen. Zowel de cognitieve ontwikkeling als de sociaal-emotionele ontwikkeling.

5.3 Schoolniveau

De leerkrachten op De Uitkijck ontwikkelen zich voortdurend. Dit is terug te zien in de ontwikkelingen die in school zijn doorgevoerd en aan de ontwikkelpunten in de school. De leerkrachten ontwikkelen zich behalve op leerling- en leerkrachtniveau ook op schoolniveau. Er is een duidelijke taakverdeling in school waarin verantwoordelijkheid wordt genomen. Op deze manier is niet alleen de directie, maar ook het team verantwoordelijk voor de schoolontwikkeling. In de school wordt een cultuur van onderling vertrouwen ervaren. Hierdoor is het

mogelijk om bij elkaar in de groep te kijken, elkaar om hulp te vragen en samen

te werken voor een doorgaande lijn. De richtgeving is om de leerlingen steeds meer vrijheid in steeds minder gebondenheid te geven. De leerkrachten leren van en met elkaar en nemen hun verantwoordelijkheden.

Binnen de school heerst een goed pedagogisch klimaat. Dit is zichtbaar in het vertrouwen wat het team uitstraalt naar de leerlingen en hoe er met de leerlingen en hun behoeften wordt omgegaan. Alle leerkrachten spreken de leerlingen aan op hun gedrag. De leerlingen voelen zich veilig en durven aan te geven wat ze ergens van vinden.

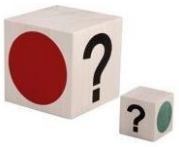
Ook ouders en externen hebben een bepaalde vrijheid en verantwoordelijkheid. Samen zorgen we voor een open communicatie en dragen we allemaal onze verantwoordelijkheid om de leerlingen zo optimaal mogelijk te laten ontwikkelen.

6. Kernwaarde Zelfstandigheid

Op de Uitkijck zien wij zelfstandigheid als een belangrijke kernwaarde voor de persoonlijke ontwikkeling van de leerling. De leerling leert een eigen weg te durven kiezen. Zo bereiden wij ze voor om op eigen benen te staan in de maatschappij. De leerlingen zijn op onze school actief bezig met hun eigen leerproces. Ze maken keuzes en leren de consequenties hiervan te dragen door te ervaren en te reflecteren. Hierdoor maken ze steeds meer effectieve en verantwoorde keuzes.

6.1 Leerling niveau

6.1.1 Dalton-blokje

Uitgestelde aandacht stimuleert de leerlingen om eerst zelf te gaan zoeken naar een oplossing voor een probleem. Je kunt niet direct bij de leerkracht terecht. Het kind gaat zelf nadenken over een oplossing. Je voorkomt hiermee dat ze dingen gaan vragen die ze best zelf kunnen oplossen.

In groep 1 en 2 gebruiken de kleuters twee wachtstoeltjes om aan te duiden dat zij een vraag hebben. De leerkracht is op dat moment bezig met een observatie, les of kleine kring en kan dan niet gestoord worden. Kleuters zijn nog erg gericht op de leerkracht en minder op een bepaald punt in de groep. De kinderen zien dat de leerkracht niet gestoord mag worden, doordat de leerkracht dan een ketting om heeft. De kinderen weten dan dat zij plaats kunnen nemen op een wachtstoeltje. De leerkracht ziet vervolgens welke kinderen een vraag hebben en beantwoordt deze op een geschikt moment.

Vanaf groep 3 werken de leerlingen met het daltonblokje.
Op het daltonblokje staat een vraagteken, een rode stip, oranje stip en een groene stip.
Vraagteken: Ik heb een vraag
Rood: Ik werk geconcentreerd, ik wil niet gestoord worden.
Oranje: Ik ben beschikbaar om samen te werken.
Groen: Ik ben beschikbaar om te helpen of samen te werken.

De leerlingen leggen het daltonblokje met het desbetreffende symbool omhoog neer op de hoek van hun tafel. De leerkracht loopt tijdens het zelfstandig werken regelmatig een vragenrondje. Het kind kan met het vraagteken omhoog aangeven een vraag te hebben over de taak en kan ondertussen verder met aan

andere taak. Voor de leerkracht is op deze manier zichtbaar dat de leerling een vraag heeft.
Bij de groene en de rode stip weten de andere leerlingen en de leerkracht waar het kind behoefte aan heeft.
De leerkracht heeft een groot daltonblok met een groene en rode stip, dit is geen schoolafspraak maar een groepsafspraak. Deze ligt zichtbaar op de instructietafel en wordt op dezelfde manier gebruikt als de daltonblokjes van de leerlingen. De leerkracht is bij de rode stip instructie aan het geven bij de instructietafel.
Tussen de instructies wordt er regelmatig een vragenrondje gelopen.

Van de leerlingen wordt er verwacht dat ze een bepaalde tijd met uitgestelde aandacht kunnen werken:
groep 3: 15 minuten
groep 4: 20 minuten
groep 5: 30 minuten
groep 6: 40 minuten
groep 7: 50 minuten
groep 8: 60 minuten

6.1.2 Stoplicht

In elke groep hangt een stoplicht. De leerkracht plaatst het magneetje op de kleur die van toepassing is.

De leerkracht mag niet gestoord worden. De leerlingen moeten stil werken. De leerkracht loopt wel een serviceronde ter controle en kan korte aanwijzingen geven, geen instructie. De leerkracht geeft instructie aan de instructietafel. De leerlingen lopen niet door de groep voor een boek of een schrift. De leerlingen mogen wel naar het toilet.

De leerlingen mogen hulp vragen binnen het groepje (fluisterstem). De leerkracht mag niet gestoord worden. De leerkracht loopt wel een serviceronde ter controle en kan korte aanwijzingen geven. In de kleutergroepen mogen de leerlingen hulp vragen aan wie zij willen.
De leerlingen mogen door de klas lopen voor een evt. nieuw boek of schrift.

De leerlingen mogen buiten de klas werken, en houden zich aan de afspraken over het oranje stoplicht. De leerkracht neemt de leerlingen die buiten de groep werken ook mee tijdens de servicerondes.

De leerlingen mogen binnen en buiten hun groepje hulp vragen of bijvoorbeeld samen nakijken. De leerkracht beantwoordt vragen waarop de leerlingen onderling nog geen antwoord hebben gevonden. De leerkracht komt langs tijdens de servicerondes.

6.1.3 Time Timer

Er wordt op de Uitkijck gewerkt met uitgestelde aandacht door middel van het gebruik van een Time Timer. In de meeste groepen wordt gewerkt met de Time Timer. Tijd is een abstract begrip, met de Time Timer kun je leerlingen laten zien en ervaren hoeveel werktijd er is. Met de Time Timer geven wij aan:

- Hoelang de eetpauze duurt;
- Hoelang er nog opgeruimd kan worden;
- Hoelang er nog zelfstandig gewerkt kan worden;
- Hoe lang het duurt tot het wisselmoment;
- Hoelang je hebt om klaar te zitten met je spullen voor de volgende les.

Voor een leerlingen die hier behoefte aan hebben is een individuele leerling Time Timer beschikbaar. Vanaf groep 7 wordt de Time Timer afgebouwd en worden leerlingen zelf verantwoordelijk om de tijd in de gaten te houden.

6.1.4 Dagkleuren

Elke dag heeft een eigen kleur, dit noemen wij de dagkleuren. Zo is vanaf groep 1 duidelijk voor de leerlingen welke dag het is. De dagkleuren komen terug op de dag-of weektaak en op het doppenbord.

maandag
dinsdag
woensdag
donderdag
vrijdag
zaterdag
zondag

6.1.5 Dagritme

In groep 1 en 2 wordt gewerkt met dagritmekaarten, vanaf groep 3 met een kwartiertjesrooster. Op deze manier wordt aangegeven welke activiteiten er gepland staan gedurende de dag. De leerlingen weten hierdoor wat ze wanneer gaan doen en hebben hier houvast aan. In de onderbouw zijn dit de dagritmekaartjes van de methode Schatkist. Vanaf groep 3 hebben de dagritmekaartjes alleen tekst.

Vanaf groep 3 wordt het tijdstip waarop de activiteit plaatsvindt zichtbaar gemaakt. De dagritmekaarten hangen op het bord voorin de klas.

Dagritme groep 1 en groep 2

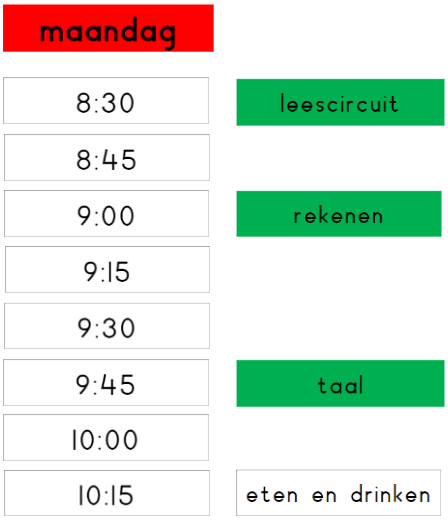
obs dalton
de Uitkijck

Kwartiertjesrooster groep 3 en 4

Kwartiertjesrooster groep 5 en 6

Kwartiertjesrooster groep 7 en 8

6.1.6 Dag- of weektaak

Het werken met een dag- of weektaak zorgt ervoor dat leerlingen leren plannen en evalueren. De leerlingen dragen verantwoordelijkheid voor hun geplande taak. Dit zorgt ervoor dat de leerlingen zelfstandig aan het werk kunnen. In de dag- en weektaak zit een opbouw van groep 1 t/m 8, zodat de vrijheid en verantwoordelijkheid stapsgewijs op wordt gebouwd.

In groep 1/2 wordt er gewerkt met een doppenbord. De leerlingen zien hierop welke taken ze gedurende een week uit moeten voeren. Elke week wisselen de taken op het planbord. Op maandag worden de taken uitgelegd. De kinderen plannen met de witte dop het taakje wat zij die dag uit willen voeren. Wanneer de taak is uitgevoerd, dan wordt er een gekleurde dop, corresponderend aan de dag, achter de witte dop gezet. Op deze manier wordt inzichtelijk welke kinderen op welke dag de taken hebben gedaan en of deze al afgerond zijn of nog afgemaakt moeten worden.

In groep 1/2 wordt er gewerkt in thema's. De taken op het doppenbord passen binnen dit thema en stimuleren de ontwikkeling op het gebied van: rekenen, taal en creatief.
Als leerlingen net op school starten, krijgen zij eerst de mogelijkheid om te wennen op school. Er zit een opbouw in de taken: Groep 1: start met één taak en werken naar drie taken toe. Groep 2: start met drie taken en werken naar vijf taken toe. Tijdens de instructie van de taken wordt verteld hoe de taak uitgevoerd moet worden. De kinderen plannen de taken, aan het einde van de week moeten de taken afgerond zijn.

In groep 3/4 wordt er gestart met een dag-weektaak. In oktober/november met het doppenbord. Hiermee wordt de verplichte verwerking op een gezamenlijk moment uitgevoerd. Dit geldt voor de basisvakken: lezen, rekenen, spelling en schrijven. Op het doppenbord staan de taken die de leerlingen vrij in mogen plannen. Met deze taken zijn de leerlingen bezig met het speels inoefenen van de vaardigheden.

Vanaf groep 5 wordt de overgang naar een weektaak steeds meer zichtbaar. De leerlingen werken vanaf groep 5 met de digitale weektaak via www.mijnweektaak.com. Elk kind krijgt een eigen weektaak precies op zijn of haar niveau. De gehele dag hebben de leerlingen de weektaak ter beschikking via hun laptop. De instructies en taken staan onderverdeeld in dagen voor de

vakgebieden: lezen, rekenen, taal, spelling, schrijven, begrijpend lezen, Leskracht, verkeer en creatieve vakken. Het leerdoel van de instructie of taak staat daarachter vermeld. De kinderen houden op hun weektaak zelf bij welke taak ze al afhebben door deze af te vinken. Na het afvinken geven de leerlingen aan hoe de taak ging door smileys en duimpjes. Bij de klaaropdrachten staan taken die de kinderen kunnen doen als ze klaar zijn. Later in het schooljaar komen er taken bij die de kinderen zelf moeten inplannen en dus horen bij het verplichte werk. Dit is bijvoorbeeld een rekenspelletje aan de hand van hun actieplan, spelling oefenen of stil lezen.

Vanaf groep 5 plannen de leerlingen steeds meer hun taken zelf in. Ze zien op hun digitale weektaak wanneer de vaste instructiemomenten zijn en ze maken tijdens het zelfstandig werken hun taken. Dit zijn de zelfstandige verwerkingen van de instructies maar ook het verplichte werk dat door de kinderen zelf wordt ingepland.
Vanaf groep 7 vindt er een uitgebreidere reflectie plaats op de digitale weektaak. Op vrijdag geven de kinderen op de digitale weektaak aan hoe het is gegaan in de afgelopen week. Elke week staat daarin een bepaalde reflectievraag centraal.

6.2 Leerkrachtniveau

Elke leerkracht op De Uitkijck creëert randvoorwaarden om leerlingen in staat te stellen zelfstandig te kunnen werken. Daarnaast moet het klaslokaal en de overige ruimten zo ingericht zijn dat de leerlingen zelf initiatief kunnen nemen en zelf de taken uit kunnen voeren. Het lokaal en de overige ruimten zijn doordacht ingericht, de materialen zijn overzichtelijk opgeborgen en de leerkracht heeft een begeleidende rol.

Door te werken met een dag- of weektaak wordt de zelfstandigheid van de leerlingen in de loop van de schoolloopbaan vergroot. Instructies worden zo aangeboden dat de leerlingen ruimte hebben om zelf na te denken, te ontdekken en initiatief te nemen. Zo worden de leerdoelen beter bereikt door de leerlingen. Elke dag is er ruimte om zelfstandig te werken en werken alle leerlingen aan verschillende taken en dus leerdoelen. De leerkracht zorgt ervoor dat er een taakgerichte werksfeer is. Door de zelfstandigheid van de leerlingen is er ruimte om leerlingen verlengde instructie te bieden en te observeren. Daarnaast is er oog voor leerlingen die behoefte hebben aan verdiepings-en verrijkingsopdrachten. Zij gaan versneld door de leerdoelen uit het basisaanbod.

De leerkracht:

- Richt het klaslokaal zodanig in dat de mogelijkheid tot zelfstandig werken gestimuleerd wordt;
- Bereidt lessituaties voor waarin zelfstandig werken van leerlingen het uitgangspunt is;
- Geeft duidelijke en gedifferentieerde instructies;
- Hanteert hulpmiddelen die het zelfstandig werken bevorderen: symbolen voor dagritme, teken voor uitgestelde aandacht (time-timer en de grote dobbelsteen), huishoudelijk takenbord, naamkaartjes, werken met maatjes;
- Leidt coachgesprekken waarin het belang van zelfstandig werken verhelderd wordt en evalueert met de leerlingen.

De afspraken:
- Hangen zichtbaar in de school; (in ontwikkeling)
- Zijn voor iedereen duidelijk;
- Worden door de leerlingen als vanzelfsprekend beschouwd;
- Geven de leerlingen voldoende ruimte voor eigen initiatieven;
- Geven de leerlingen voldoende ruimte om zelf oplossend bezig te zijn;
- Zorgen ervoor dat de leerlingen elkaars gedrag positief corrigeren;
- Stimuleren tot zelfverantwoordelijk gedrag;
- De leerkracht is in staat om met pedagogisch inzicht de regels gedifferentieerd toe te passen.

Het materiaal:
- Is overzichtelijk opgesteld;
- Is goed bereikbaar voor de leerlingen;
- Is geschikt voor zelfstandig werken;
- Is in voldoende mate aanwezig.

6.3 Schoolniveau

Om de talenten van de leerkrachten zo goed mogelijk in te zetten, wordt er gekeken naar de ambities en de individuele expertises van de leerkrachten. Zij kunnen dit aangeven bij de schoolleider tijdens een van de jaarlijkse gesprekken. Vanaf het jaar 2021-2022 zijn er een aantal professionele leergemeenschappen (PLG's) gevormd, die ervoor zorgen dat de kwaliteit van ons onderwijs verbeterd, Dalton, rekenen, begrijpend lezen (nu taal), rekenen, burgerschap, portfolio en digitale geletterdheid.

De leerkrachten gaan in PLG's zelfstandig aan de slag en koppelen de vorderingen terug aan het gehele team, aan het einde wordt een kwaliteitskaart opgesteld waarin de gemaakte afspraken. Alle leerkrachten maken ook deel uit van een bovenschoolse PLG om de verbinding tussen het ambitieboek van onze stichting en de scholen te leggen.

De leerkrachten krijgen de gelegenheid cursussen en opleidingen te volgen en het geleerde in te zetten in de school of klas. Als leerkracht kun je ook aangeven dat je graag een bepaalde specialisatie wit ontwikkelen.
Daarnaast mogen leerkrachten nieuwe ideeën aandragen of uitproberen in de klas.

De schoolleider blijft zich continue ontwikkelen. Zij is lid van een school specifieke PLG, bovenschoolse PLG en is voorzitter visiteur bij de Daltonvereniging. Ze probeert zoveel mogelijk de verbinding te leggen tussen stakeholders, scholen, teams en de stichting om hiermee de kennis te vergroten van de teamleden.

7. Kernwaarde Samenwerken

Op De Uitkijck hechten we veel waarde aan het samenwerken van de leerlingen en leerkrachten.
Samenwerkend leren heeft veel voordelen:

- Leerlingen leren van en met elkaar.
- Er is een wederzijdse uitwisseling van kennis en ideeën tussen leerlingen onderling en met de leerkracht.
- Ze leren communicatieve vaardigheden.

Samenwerken is in onze maatschappij een noodzakelijke vaardigheid. Het is een vaardigheid die geoefend moet worden. Het bevordert de sociale ontwikkeling van de kinderen en heeft een grote invloed op de sfeer in een groep, waar wij veel waarden aan hechten.

Op De Uitkijck creëren we een leeromgeving waar leerlingen en leerkrachten iets van en met elkaar kunnen leren. Leerlingen leren dat er verschillen bestaan tussen mensen, ze leren naar elkaar te luisteren en respect te hebben voor elkaar. Door samen te werken ontwikkelen de leerlingen sociale vaardigheden en leren ze te reflecteren op de manier waarop ze leren, zoals het beoordelen van hun eigen inbreng/mening en die van de andere klasgenoten. Het durven beginnen van een dialoog, het leren omgaan met teleurstellingen en het ervaren wat de meerwaarde van samenwerken kan zijn.

Er is een verschil tussen ‘samen werken’ en ‘samenwerken’
Wanneer leerlingen zelf aan een opdracht werken, elkaar helpen en rekening houden met elkaar, noemen we dat *samen werken*.

Tijdens het werken houden de leerlingen rekening met elkaar en helpen elkaar als dit mogelijk is. De leerlingen voelen zich verantwoordelijk voor de werksfeer in de groep. De leerlingen zijn gewend om hulp te vragen aan elkaar en elkaar hulp te bieden als hier om gevraagd wordt.

Onder *samenwerken* verstaan we het ook daadwerkelijk samenwerken met elkaar aan een opdracht om tot een goed resultaat te komen. Van iedere leerling wordt tijdens dit proces inzet, betrokkenheid en verantwoordelijkheid verwacht. De leerkracht neemt een coachende rol op zich en begeleidt en helpt leerlingen daar waar nodig is.
Wij hebben op De Uitkijck gekozen voor de methode Faqta een thematische methode waarin samenwerken wordt gestimuleerd.

7.1 Leerlingniveau

7.1.1 Maatjeswerk

De basis voor samenwerken en voor samenwerkend leren is de bereidheid om elkaar te helpen en om daartoe vaardig te zijn. In de groepen is te zien met foto's welke kinderen in die week maatjes zijn met elkaar. Dit wordt weergegeven door middel van foto's. Daarbij hangt gelijk het taakje/de taakjes waar ze in die week verantwoordelijk voor zijn.

Vanaf groep 7 wordt dir afgebouwd en werken de leerlingen samen in tafelgroepjes.

Onderbouw

- Lopen naast elkaar in de rij;
- De helpende handen lopen voorop;
- Helpen elkaar met ritsen, knopen, veters en jas aantrekken;
- Kunnen een samenwerkingsactiviteit van de weektaak doen;
- ☐ Zij doen samen een taakje;
- Zij wisselen iedere week van maatje.

Middenbouw/bovenbouw

- Lopen naast elkaar in de rij;
- De poortwachters loopt voorop;
- ☐ Staan op de gang om toezicht te houden als de kinderen jassen/tassen pakken (vanaf groep 7 wordt dit afgebouwd);
- Incidenteel werken zij samen aan een taak;
- Dragen samen de verantwoordelijkheid voor een taak.

7.1.2 Maatjesgroep

Alle groepen hebben een maatjesgroep. Jonge en oudere kinderen kunnen van en met elkaar leren, maar ook voor elkaar zorgen. Twee groepen uit verschillende bouwen worden aan elkaar gekoppeld, dit noemen wij de maatjesgroepen. Binnen de maatjesgroep zijn jongere en oudere kinderen één schooljaar elkaars maatje. Gedurende het schooljaar ondernemen deze groepen en maatjes verschillende activiteiten, waarin samenwerken een belangrijke rol speelt. Dit stimuleert het gevoel van saamhorigheid in de school en versterkt een gevoel van veiligheid. Schoolbreed hebben wij elke maand workshops waarin de kinderen van groep 3 t/m 8 gemengd zitten. Daarnaast organiseren de maatjes groepen gezamenlijke activiteiten rondom de centrale thema's bijvoorbeeld: de kinderenboeken, Sinterklaas, Kerst etc.

- ☐ Groep 1/2, groep 5/6 en de taalklas;
- Groep 3/4 en groep 7/8;

7.1.2 Tutoring

Binnen de school wordt regelmatig gebruikgemaakt van tutoring. Leerlingen uit de bovenbouw (tutor) begeleiden leerlingen uit onder- of middenbouw (tutee). Op de Uitkijck wordt tutoring voornamelijk ingezet voor de leesontwikkeling. Van te voren krijgen de tutoren een training waarbij hen geleerd wordt om leerlingen op een coachende manier te begeleiden. Tutoring is voor beide leerlingen van meerwaarde:

- Toename motivatie;

- Interactief leren;
- Individuele aandacht en directe feedback;
- Verbetering pedagogisch klimaat;
- Succeservaringen waardoor faalangst doorbroken kan worden;
- Leerlingen zijn vaak beter in staat elkaar leerstof uit te leggen dan de leraar;
- Versterking eigenwaarde.

7.1.3 Coöperatief leren

Binnen de groepen wordt regelmatig gebruik gemaakt van een coöperatieve werkvorm. Deze werkvormen sluiten goed aan bij het daltononderwijs. Het komt tegemoet aan de natuurlijke behoefte van leerlingen: praten en doen, actief en betrokken zijn.
Coöperatief leren:

- Brengt structuur in het samenwerken.
- Heeft didactische structuren.
- Is interactief leren.
- Is sociaal leren.

Passend bij ons Daltononderwijs hebben wij de wereldoriënterende methode Faqta. Hierbij wordt gebruik gemaakt van coöperatief leren met het accent op samenwerken in kleine groepjes.

obs dalton
de Uitkijck

7.1 Leerkrachtniveau

"Als je leerlingen wilt leren samen te werken, moet je het eerst zelf kunnen." In de afgelopen jaar heeft het team van De Uitkijck hier een grote ontwikkeling in gemaakt. Door een sfeer van leren van en met elkaar, feedback met inhoud en vertrouwen, is het team van onze school meer gaan samenwerken en is er een professionele cultuur ontstaan. Het heeft een positief effect op ons onderwijs.

De eerste weken van het nieuwe schooljaar zijn *De Gouden Weken,* deze lessen worden gegeven vanuit de methode Kwink. De leerkracht zet in op een veilige omgeving. Met de leerlingen worden klassenafspraken gemaakt die de groep belangrijk vindt en worden er verschillende activiteiten gedaan voor positieve groepsvorming.

Met de wereldoriënterende methode Faqta geeft de leerkracht vorm aan het coöperatieve leren op De Uitkijck.

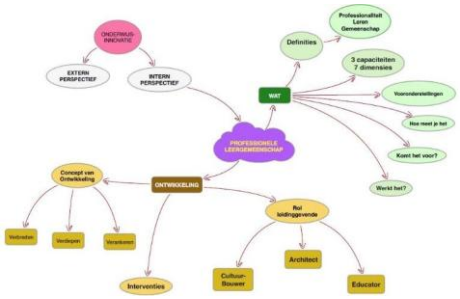
7.3 Schoolniveau

Binnen het team wordt op verschillende manieren samengewerkt. Het team spreekt over inhoudelijke onderwerpen, wat voorbereid kan worden met coöperatieve werkvormen.

Een vorm van samenwerking van de leerkrachten vindt plaats in de vorm van leerteams. We werken samen aan beleidsthema's, gepersonaliseerd leren, duurzame wereldburgers, educatief partnerschap, excellente professionele leefgemeenschappen en Close reading. Om de verbinding en de samenwerking nog beter te laten worden heeft de Stichting STEV sinds 2012 de STEV-academie geopend. Hier worden trainingen en cursussen aangeboden met als doel met elkaar en van elkaar te leren.

Samenwerking met ouders vindt plaats in de oudervereniging. Samen met hen organiseren wij verschillende activiteiten voor school; bijvoorbeeld het schoolreisje, Sinterklaas, Kerst en Talent in Zicht. In de Medezeggenschapsraad buigen ouders en leerkrachten zich over het schoolbeleid en met de klankbordgroep bespreekt de schoolleiding actuele schoolzaken.

obs dalton
de Uitkijck

8. Kernwaarde Effectiviteit

Hier is het bij Helen Parkhurst eigenlijk allemaal om begonnen. Hoe kunnen de leerlingen de doelen van de leerstof behalen op een efficiënte manier waarin tijd en ruimte is voor eigen inbreng en waardoor tijd en ruimte geschept wordt voor het individueel begeleiden van leerlingen of groepjes leerlingen? Dalton is een manier om effectiever te werken, het schoolse leren doelmatiger te maken. Enerzijds heeft efficiëntie betrekking op de onderwijsopbrengsten. Maar onderwijs heeft ook een bredere functie. Onderwijs vormt leerlingen ook in cultureel en moreel opzicht, zodat ze zelfredzaam en sociaal verantwoordelijk worden. Op deze manier worden de leerlingen van nu goed voorbereid op het leven, werken en samenleven. Het daltononderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, menskracht en middelen. Door leerlingen meer verantwoordelijkheid te geven en de vrijheid voor het zelf plannen en uitvoeren te bieden, kan het onderwijs efficiënter worden uitgevoerd.

Onderwijsopbrengsten
Hoe gaat de leerkracht effectief om met de lestijd? De weektaak, de instructie en de duidelijke lesdoelen zorgen ervoor dat de leerkracht efficiënt omgaat met de lestijd. Dit zien we ook terug in het aanbieden van de leerstof: leerlingen moeten allemaal betrokken zijn en allemaal leren. Een paar belangrijke principes hierbij zijn:
1. Het gaat meer om het proces dan om het product
2. Doelen moeten helder zijn voor leerkracht en leerling: wat wil ik ze leren en wat gaat de leerling leren?
De leerkrachten zorgen ervoor dat het onderwijsaanbod is afgestemd op de leerbehoefte en mogelijkheden van de leerling door onder andere te werken in niveaugroepen.

Zelfredzaamheid en sociaal verantwoordelijk gedrag
Voor de leerlingen betekent dit dat de lokalen zo zijn ingericht, dat ze de materialen goed kunnen bereiken. Er zijn afspraken over het inleveren van het gemaakte werk, over nakijken, over hulp vragen en hulp bieden aan een ander. Daarnaast kan het leerplein gebruikt worden om werk te maken: individueel of in groepjes.

8.1 Leerling niveau

8.1.1 Instructie

Op de Uitkijck willen we alle leerlingen uitdagen en ondersteunen om het maximale te halen uit eigen talenten en capaciteiten. Daarbij nemen we de onderwijsbehoeften van de leerling als uitgangspunt. Wij passen de opdrachten en taken dan ook aan op de behoeften van het kind. Wij hanteren de volgende vormen van instructie:
Groep 1 en 2

- Grote kring: Basisinstructie voor alle leerlingen in een grote kring.
- Kleine kring: Leerlingen die extra instructie of verdieping nodig hebben volgen tijdens het werken een instructie in de kleine kring.

Vanaf groep 3 hanteren we diverse vormen van instructie:

- Basisinstructie: Uitleg van nieuwe lesstof/opdrachten.
- Verlengde instructie: Na de basisinstructie krijgt een groepje leerlingen verlengde instructie over de nieuw stof/opdracht aan de instructietafel.
- Individuele instructie: Na de algehele uitleg krijgt een leerling extra instructie van de leerkracht daar waar het kind moeite heeft of een aparte leerlijn op een bepaald vakgebied volgt. Indien mogelijk sluit de leerling met een eigen leerlijn aan bij de instructie in een groep hoger of lager.

Na het afnemen van een toets voor een vakgebied, analyseren de leerkrachten de toets. Welke leerdoelen zijn behaald en welke leerdoelen moeten nog eens geoefend worden? De leerdoelen die nog eens geoefend moeten worden, worden ingepland in de komende periode en geoefend.

Om de betrokkenheid tijdens de instructie te vergroten maken wij gebruik van beurtenstokjes en wisbordjes. Door gebruik te maken van beurtenstokjes worden er willekeurige beurten gegeven. Zo controleert de leerkracht of iedereen tot leren komt. Met het gebruik van wisbordjes is iedereen actief betrokken bij de les en kan de leerkracht het leerproces van de hele klas monitoren.

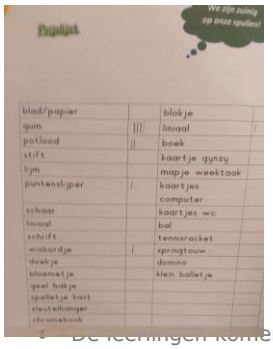
8.1.2 Leescircuit

Elke dag het eerste half uur wordt gestart met een schoolbreed leescircuit vanaf groep 3. Dit is een leescircuit waar de leerlingen op hun eigen niveau werken aan hun leesontwikkeling. Tijdens het leescircuit staat bij de groepen 3 t/m 6 het technisch lezen centraal. In groep 7/8 staat het begrijpend centraal. Wanneer

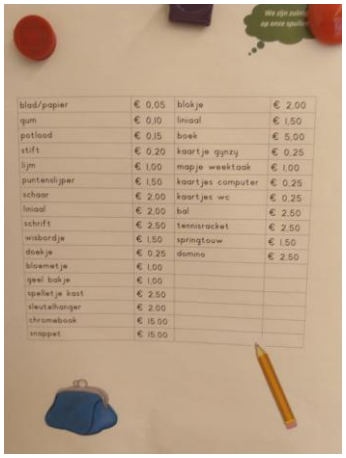
de leerlingen op school komen, kijken zij op hun weektaak. Hierop staat wat zij die dag moeten doen. Zelfstandig gaan zij de benodigde materialen pakken en starten met hun taak. In het leescircuit zijn verschillende werkvormen opgenomen die het technisch en begrijpend lezen op een effectieve manier ontwikkelen; toneellezen, stillezen, tutorlezen, duolezen en voor-koor-door lezen. Het is ook een mooie vorm van samenwerking tussen de verschillende groepen.

8.1.3 Materialen

De inrichting van de klas is zo, dat de leerlingen alle materialen die zij nodig hebben, zelfstandig kunnen pakken, eventueel schoonmaken en weer opruimen.

Hiervoor wordt gebruik gemaakt van pictogrammen of labels.
Wij maken ook gebruik vanaf groep 3 van een portemonnee systeem. De klas krijgt aan het begin van het jaar 3 euro per kind. Als de leerlingen netjes met het de materialen omgaan kunnen ze van het geld iets leuks doen en anders is het opgegaan aan het kopen van nieuwe materialen.

- De leerlingen komen niet in de bergingen en in de voorraadhokken;
- De leerkracht zorgt ervoor dat het materiaal dat nodig is om aan de taken te voldoen aanwezig is in de klas;
- De leerlingen kunnen alert zijn en waarschuwen wanneer iets bijna op is;
- De leerlingen moeten na gebruik de materialen op de goede plaats terugzetten en schoon achterlaten.

8.1.4 QR-codes

Door in de klas gebruik te maken van QR-codes, wordt er gebruik gemaakt van de organisatievorm *Flipping the Classroom.* Dit biedt de mogelijkheid om klassikale

'kennisoverdracht' aan te vullen door video's. Leerlingen kunnen de kennis hierdoor ook buiten de schoolmuren tot zich nemen. Op deze manier is er meer tijd beschikbaar voor het beantwoorden van vragen, individuele aandacht, verdieping en activerende didactiek. *Flipping the Classroom* draagt bij aan gedifferentieerd onderwijs en maakt het voor leerlingen mogelijk om instructie te krijgen in eigen tempo. In groep 1/2 wordt hiermee gewerkt voor rekenen, fonemisch bewustzijn en digitale prentenboeken. Zo kunnen de kinderen zelfstandig oefenen met de doelen of het themaverhaal nogmaals terugluisteren of juist pré-teachen. Dit zorgt voor herhaling en uitbreiding van de woordenschat binnen het centrale thema.

8.2 Leerkrachtniveau

Op de Uitkijck werken wij door de invoering van HGW zoveel mogelijk vanuit de doelen. Een ontwikkelpunt is om deze nog inzichtelijker te maken voor de leerlingen en dat zij meer kunnen aangeven aan welk doel zij zouden willen werken.
In elke groep wordt gebruik gemaakt van een instructietafel. Als er geen ruimte is voor een instructietafel, dan zorgt de leerkracht ervoor dat door wisseling van plek een instructietafel gecreëerd wordt. Leerlingen die op een ander niveau dan het basisniveau werken, krijgen extra of verlengde instructie op hun niveau. Dit gebeurt aan de instructietafel.

De leerkracht geeft de leerling vertrouwen door te ondersteunen in de beslissing van de leerling of hij/zij baat heeft bij een instructie. Leerlingen leren van de leerkracht kiezen, reflecteren en evalueren en eigen verantwoordelijkheid te nemen. De leerkracht volgt iedere leerling systematisch, zowel op cognitief als

op sociaal-emotioneel niveau. Waar nodig stuurt de leerkracht de leerling bij en houdt rekening met de verschillende aanpakken voor leerlingen.

De weektaak, de duidelijkheid van het instructierooster en de niveaugroepen zorgen ervoor dat de leerkracht op een efficiënte en verantwoorde wijze omgaat met zijn lestijd. Coöperatieve werkvormen, (activerende) instructies, maatjeswerk, tutor-leren en duo-lezen zorgen voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.

Het leerstofaanbod wordt afgestemd op de leerbehoeften en mogelijkheden van de leerlingen door het werken in niveaugroepen. Waar nodig wordt gebruik gemaakt van een eigen leerlijn en de inzet van aanvullend materiaal.

De leerkracht kan de leerdoelen van de leerling bijstellen door middel van reflectie en analyse van de leerresultaten. De leerkracht past de niveaugroepen regelmatig aan op basis van deze gegevens. Indien nodig wordt er een handelingsplan opgesteld op het gebied van leer- en of gedragsproblemen. Uiteraard gaat dit in overleg met de IB-er en de ouder(s).

De leerkracht zelf behaalt zijn leerdoelen door deel te nemen aan team/ en of individuele scholing, door samen te werken met collega's en door eigen leerdoelen te stellen die worden besproken tijdens de gesprekscyclus.

8.2 Schoolniveau

Op de Uitkijck werken we met de cyclus van Handelingsgericht werken. Handelingsgericht werken wil de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding van alle leerlingen verbeteren. Het is een systematische manier van werken, waarbij het aanbod afgestemd is op de onderwijsbehoeften en de basisbehoeften van de leerlingen. Door de cyclus van HGW werken we systematisch aan de effectiviteit en het behalen van de doelen van ons onderwijs.

Op het gebied van HGW hebben we met elkaar daarin grote stappen gezet; door met elkaar groepsplannen te maken, uit te voeren en te evalueren en deze daarna in Parnassys te zetten. Collega's werken samen met elkaar, helpen en ondersteunen elkaar waar nodig. HGW is een systematische manier van werken. Hierbij wordt het onderwijsaanbod afgestemd op de stimulerende en belemmerende factoren, de basisbehoeften en onderwijsbehoeften van ieder kind. Deze behoeften formuleer je door aan te geven wat een kind nodig heeft om een bepaald doel te kunnen bereiken. De

centrale vraag is: Wat vraagt het kind aan ons? Welke benadering, aanpak, ondersteuning, instructie etc. heeft het nodig? Kind kenmerken worden vertaald naar onderwijsbehoeften. Wij richten ons op wat het kind nodig heeft om bepaalde doelen te bereiken en welke aanpak een positief effect heeft.

Bij het uitzoeken van een nieuwe methode wordt gekeken of deze aansluit bij de daltonprincipes. Daarnaast blijft de leerkracht in de dagelijkse praktijk kritisch op het gebruik van methodieken passend bij ons daltononderwijs.

De ruimtes binnen school worden zo efficiënt mogelijk benut. In elke klas staat een instructietafel. De groepen 7 en 8 hebben aangrenzend aan hun lokaal een stiltewerkruimte. In groep 5/6 is er een stilteruimte op de verdieping gerealiseerd. De tussenlokalen worden gebruikt als extra werkplekken. Daarnaast zijn er op de hal/gang verschillende werkplekken ingericht. Middelen waar wij gebruik van maken om ons onderwijs zo effectief en doelmatig mogelijk te maken zijn: aanvullend dalton-blokje, stoplicht, schoolbreed stilteteken, time-timer, koptelefoon, aanvullend lesmateriaal en keuzemateriaal.

9. Kernwaarde Reflectie

'I would be the first to hear welcome criticism'

Naast instructie is reflectie en feedback een zeer belangrijk middel bij het leren.

Reflecteren is een vaardigheid die de meeste leerlingen niet vanzelf kunnen. Reflecteren moet dus aangeleerd worden en geoefend.

Daarvoor worden op school in de verschillende groepen verschillende reflectiemiddelen gebruikt. Uiteindelijk gaat het niet om het middel, maar om het effect van de reflectie.

Reflectie kan gebeuren door leraren en leerlingen alleen, maar het kan ook in groepjes en met de hele groep gebeuren. Het kan over zichzelf gaan

(zelfreflectie), maar ook over het werk, de ander (leerling en leraar) en de hele groep.

Leraren kunnen over zichzelf reflecteren, maar ook over leerlingen. Leerlingen en leraren kunnen ook over elkaar reflecteren. In dit verband vragen leraren zelfs actief aan leerlingen om over het onderwijs in de groep te reflecteren: wat zou ik eraan kunnen doen om ervoor te zorgen dat jij het leren leuker gaat vinden en er beter in gaat worden?

Reflectie ten aanzien van het leren kan weer gebeuren aan de hand van het curriculair spinnenweb. Ook worden in de groepen voor reflectie regels en routines gebruikt, onder andere voor zelfcorrectie, -evaluatie. Reflectie gaat ook over de (andere) kernwaarden.

We hebben de ervaring dat veel reflectievormen pas echt effectief worden, als er een leergesprek op volgt.

9.1 Leerlingniveau

9.1.1 Rapportfolio

Op De Uitkijck is de kernwaarden reflectie zichtbaar op verschillende manieren. Er is in 2018 gestart is met het ontwikkelen en werken met een portfolio vanaf groep 1 en 2. Door andere prioriteiten en het leggen van de focus op andere punten in onze school, wordt de ontwikkeling van een portfolio nu weer verder opgepakt (2025-2026). Het onderzoek en hoe we gestart zijn in 2018 wordt hieronder beschreven.

Een portfolio is in het algemeen een verzameling of selectie van het werk dat een kind gemaakt heeft en wil presenteren. Het woord is afgeleid van de Latijnse woorden "portare' en 'folium', dat respectievelijk dragen van vel papier betekenen. Het werk dat verzameld wordt kan per doel en bouw zeer verschillend zijn. Op de Uitkijck maken wij gebruik van een ontwikkelingsportfolio. De leerling kan systematisch terugblikken op de ontwikkeling van zijn eigen functioneren. De onderlegger die wij hebben gebruikt bij het ontwikkelen van de portfolio is het schema van Hooijmaaijers et al. (2012)

obs dalton
de Uitkijck

Reflectievragen voor kinderen
T. Hooijmaaijers e.a.

	Inhoud	Aanpak	Beleving
Oriëntatie	Wat wil ik leren? (Leerdoel)	Hoe ga ik dat doen? (Leerstrategie) Wat heb ik er voor nodig?? Met wie ga ik het doen? (middelen, materialen, personen) Wanneer, in welke volgorde, waar? (Planning activiteiten)	Denk ik dat het gaat lukken? (verwachtingen) Hoe vind ik het?
Monitoring	Wat ben ik aan het leren? Hoe gaat het tot nu toe? Sluit dit aan bij wat ik me heb voorgenomen? Waarom wel / niet? Stel ik mijn leerdoel bij?	Hoe pak ik het aan? Is dit de manier waarop ik me dat had voorgenomen? Waarom wel / niet? Pas ik de aanpak aan? Hoe en waarom?	Hoe beleef ik het leerproces tot nu toe? Komen mijn verwachtingen uit? Waarom wel / niet? Stel ik mijn verwachtingen bij? Waarom wel/niet?
Evaluatie	Wat heb ik geleerd? (leerresultaat)	Heeft de strategie gewerkt? Waarom wel / niet ? Is de planning gehaald? Waarom wel / niet ?	Hoe heb ik het leerproces beleefd? Zijn mijn verwachtingen uitgekomen? Waarom wel / niet? Waar schrijf ik het resultaat aan toe? Hoe ervaar ik het resultaat?

Het portfolio is van het kind. Daarmee bedoelen we dat niet de leerkracht maar het kind zorg draagt voor de map. Met het portfolio krijgen de leerlingen meer verantwoordelijkheid over hun eigen leerproces.
Momenteel zijn we bezig met de ontwikkeling om het vakgebied rekenen en sociaal- en emotionele ontwikkeling vorm te geven in het portfolio. Stapsgewijs zal dit uitgebreid worden. Uiteindelijk zal het portfolio onderstaande opbouw hebben:
Dit ben ik
Groepsafspraken
Eigen missie
Verwachtingen
Groepsdoelen
Leerlingdoelen
Stappen om doelen te bereiken
Vorderingen naar het doel/resultatenoverzicht citografieken
-Evaluatie, analyse, reflectie

- In actieplan
  - -balkjes kleuren
  - -grafieken en toetsen om in te kleuren

-overzicht leerlijn groep 1-8, aankruisen doel behaald

- Per vakgebied
  - -overzicht, aftekenlijst leerdoelen
  - -gemaakte toetsen, behorend bij leerdoelen

Hier ben ik trots op.

In groep 1 - 2 vind je in het portfolio informatie over het kind zelf. De leerlingen maken een tekening van zichzelf en doen dit 2 keer per jaar. Daarnaast zijn de thema's en leerdoelen visueel vormgegeven in pictogrammen en foto's. Hierbij kunnen opmerkingen geplaatst worden.
In het portfolio van groep 4 tot en met 8 vind je een spinnenweb die de leerlingen inkleuren op het gebied van de leerdoelen voor dalton en de sociaal- en emotionele ontwikkeling. Door het spinnenweb hebben de leerlingen in één opslag overzicht hoe hun ontwikkeling hierin is. Daarnaast vind je in het portfolio een overzicht van alle leerdoelen per vakgebied en kunnen de leerlingen in bepaalde formats resultaten bijhouden.

Bij rekenen wordt er gekeken welke doelen de leerlingen al beheersen. De leerlingen doen tijdens het blok alleen mee met de instructies van onderdelen die ze nog niet beheersen of die nieuw zijn. Wordt het doel al beheerst, dan start de leerlingen meteen met de zelfstandige verwerking. Met behulp van de methodetoetsen, stellen de leerlingen hun eigen leerdoelen voor rekenen. In een actieplan geven ze aan hoe ze aan dit leerdoel gaan werken. Op school werken wij voor rekenen met Snappet. In groep 3 wordt hier voor het eerst kennis mee gemaakt. Vanaf groep 4 wordt alle verwerking in Snappet gemaakt. De kinderen krijgen hierbij directe feedback en kunnen gericht aan hun eigen doelen werken.

- Aan welk leerdoel ga je werken?
- In welke mate beheers je het leerdoel nu?
- Wat heb je nodig om aan dit leerdoel te werken?
- Met wie ga je aan dit leerdoel werken?
- Wanneer ga je aan dit leerdoel werken?

9.1.2 Reflectie op weektaak

In groep 1 en 2 wordt er met de leerlingen gereflecteerd op de taken van het planbord in de kring. De leerkracht stelt vragen hoe het maken of uitvoeren van de taak is gegaan. In groep 3 t/m 8 reflecteren de leerlingen op de taak.

- ✓ Snapte ik wat ik moest doen bij de taak?
- ✓ Had ik hulp bij de taak nodig of ben ik zelf op zoek gegaan naar antwoorden?
- ✓ Heb ik de taak nauwkeurig gemaakt?
- ✓ Wat heb ik geleerd bij de taak?
- ✓ Heb ik de taak afgekregen?

Op de digitale weektaak van groep 5 t/m 8 wordt gereflecteerd doormiddel van een smiley - systeem.
Groene smiley: het is goed gegaan
Oranje smiley: het is gemiddeld gegaan
Rode smiley: de taak was lastig
Ook geven ze hun beoordeling aan met een duimpje omhoog of duimpje omlaag. Op die manier komen de kinderen dagelijks in aanraking met het reflecteren van hun eigen werk.

9.1.3 Emotiemeter

Emotiemeter
Schoolbreed gebruiken we de emotiemeter. Dit is een meter waarbij de kinderen dagelijks hun emoties kunnen aangeven. De kinderen geven dit aan door een wasknijper met hun naam erop bij een emotie te hangen. De emoties waar de kinderen uit kunnen kiezen zijn: Blij, boos, moe, bang en verdrietig. We starten bij het begin van de dag met de emotiemeter, zodat we weten hoe het kind de dag begint. Ook kan het kind naarmate de dag vordert haar/zijn wasknijper verhangen naar een andere emotie.

emotiemeter groep 3 t/m 8

emotiemeter groep 1/2

9.2 Leerkrachtniveau

De leerkracht plant regelmatig reflectiemomenten (na een les of activiteit) en evalueermomenten (aan het eind van een dagdeel) in. Hierin denkt de leerkracht na over zijn eigen handelen n.a.v. les, probleem, gebeurtenis, taak. Aan het einde van een dagdeel of de dag vindt een evalueermoment met de klas plaats. De leerkrachten vullen dit zelf in door een afspraak te evalueren, een gesprek te voeren of in een spelvorm. Ook reflecteert de leerkracht op zijn eigen handelen na een instructie, een activiteit, probleem of gebeurtenis.
Wekelijks wordt er *bewust* gereflecteerd:

- Vóór de aanpak
- Tijdens de aanpak
- Na de aanpak

- Vóór de inhoud
- Tijdens de inhoud
- Na de inhoud

- Vóór het samenwerken

- Tijdens het samenwerken
- Na het samenwerken

9.3 Schoolniveau

Reflecteren is nadenken over je eigen gedrag en over je eigen werk. Het betekent vooral dat leerkrachten en leerlingen zichzelf en elkaar figuurlijk een spiegel voorhouden. In ons onderwijs wordt reflectie in toenemende mate gezien als een middel om ons onderwijs te verbeteren.

Reflectie helpt om zicht te krijgen op de eigen leer- en werkprocessen. Leerlingen kunnen zich tijdens de reflectie op het leren vragen stellen als: wat heb ik geleerd, hoe heb ik dat geleerd en hoe ga ik nu verder of hoe ga ik het de volgende keer doen? Hierdoor wordt het leerproces effectiever en wordt de leerling meer en meer eigenaar van zijn eigen leren.

Bij ons op school werken we aan:
• Reflectie vooraf: de leerlingen leren te plannen, een inschatting te maken van de taak en de aanpak, wat, waar, wanneer, hoe, met wie?
• Reflectie tijdens het proces: hoe loopt het leren, moet je bijstellen, ben je eigenaar van je leren?
• Reflectie achteraf: wat vind je van je werk, wat kan beter een volgende keer, hoe ga je dit aanpakken, wat wordt je plan?

Reflectie is niet alleen bedoeld voor de leerlingen. De school stelt leerkrachten in de gelegenheid van en met elkaar te leren. Iedere leerkracht reflecteert op zijn/haar onderwijspraktijk en professioneel handelen. Wanneer we leerlingen leren reflecteren op hun ontwikkeling dan kunnen we in de toekomst mogelijk gaan werken aan het eigenaarschap door middel van een portfolio, een middel om leeropbrengsten en leerprocessen in kaart te brengen en om leerlingen daarop te laten reflecteren.
Er vinden verschillende vaststaande reflectiegesprekken plaats:

- In de teamvergaderingen (collega's van een bepaalde bouw of het hele team)
- Beoordelings- en functioneringsgesprekken (directie)
- Groepsbesprekingen (Intern begeleider)
- Kindgesprekken (leerlingen en leerkracht)
- Rapportgesprekken (ouders/leerlingen)
- Extra gesprekken (ouders, leerlingen, intern begeleider)
- kringgesprekken (leerlingen)

10. Kernwaarde Borging

Om goed daltononderwijs te waarborgen, worden de afspraken, vorderingen en doelen geborgd op de Uitkijck.

10.1 Leerlingniveau

Het portfolio is een hulpmiddel om voor de leerlingen te kunnen borgen. Dit portfolio zal vanaf nu (2025-2026) weer verder opgepakt worden. Het is een verzameling van werkstukken en leervorderingen van een leerling, op het gebied van meerdere vak- en ontwikkelgebieden, gemaakt in een schooljaar. Met het portfolio krijgen de leerlingen meer verantwoordelijkheid over hun eigen leerproces wat eigenaarschap stimuleert. Als school hebben wij ervoor gekozen om het portfolio in te zetten als werk- en presentatieportfolio. De leerling selecteert en presenteert zelf de inhoud van het portfolio, binnen de gestelde kaders van school.

10.1.1 Google classroom

Op Google Classroom zet de leerkracht taken klaar. Dit kan bijvoorbeeld gaan om instructies die de leerlingen nog eens in een instructiefilmpje kunnen bekijken. Het huiswerk kan ook op Google Classroom klaargezet worden wanneer hier documenten voor nodig zijn. De leerlingen kunnen op school en thuis op Google Classroom.

10.2 Leerkrachtniveau en schoolniveau

De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een jaarplan en het daltonontwikkelplan.
De daltonontwikkeling wordt aangestuurd door de daltoncoördinatoren in samenwerking met de schoolleider.
De school draagt haar daltonidentiteit uit (schoolgids, website, Instagram, Facebook, nieuwsbrieven, Parro, daltonnetwerken). Dit punt is nog in ontwikkeling. Zie hoofdstuk ambities en toekomst.
De school heeft daltonscholing in het scholingsplan voor nieuwe leerkrachten opgenomen.
De school benut het gebouw gericht op de daltonvisie. Denk hierbij aan het werken op een leerplein, verschillende hoogtes in de keuken, alle klassen staan met elkaar in verbinding.
De school is actief betrokken bij de landelijke ontwikkelingen van de NVD.
De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school. Er is een leerlingenraad.
De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de daltonontwikkeling van de school door de MR en de klankbordgroep.
De rode draad en doorgaande leerlijnen op de daltonkernwaarden liggen vast en worden regelmatig onder de loep gehouden tijdens teambesprekingen. Dit punt is nog in ontwikkeling. Zie hoofdstuk ambities en toekomst.
Er is een actueel daltonboek dat dient als leidraad voor nieuwe en bestaande leerkrachten. De daltoncoördinatoren zorgen er jaarlijks voor dat dit daltonboek

bijgesteld wordt indien nodig.
Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.
Ons daltononderwijs is continu in ontwikkeling.

Enigma Kwaliteitskaarten
Sinds 2020 werken wij binnen de school met kwaliteitskaarten volgens het Enigma model. Kwaliteitskaarten zijn kaarten waar we ontwikkelpunten en gezamenlijke afspraken op noteren. Enigma is een schoolbrede kwaliteitsaanpak die bijdraagt aan een sterke schoolorganisatie. Deze aanpak maakt het onderwijs leuker, interessanter en beter. Het kan een leidraad zijn voor leraren en schoolleiders om de visie van de school daadwerkelijk uit te voeren, overzicht te houden, de werkdruk te verlagen en de schoolprocessen te versterken. Het is een fundering voor het verbeteren en behouden van de kwaliteit van het onderwijs. Het geeft een team houvast bij het maken van keuzes en het planmatig uitwerken, evalueren en borgen daarvan.

Twee sporen
Spoor 1 is gericht op vakmanschap en professionaliteit. Wij zijn ervan overtuigd dat een school waar leraren zich optimaal kunnen ontwikkelen en de ruimte krijgen om hun vakmanschap te ontplooien, een school is die het verschil voor de leerlingen zal maken.

Spoor 2 is gericht op het vormen van de basis van de kwaliteitsaanpak. Dit is het beschrijven en vastleggen van processen die daadwerkelijk waarde toevoegen aan de school. Deze processen samen vormen bovendien een instrument voor interne en externe verantwoording. De aanpak brengt een continu proces op gang van doelen stellen, in beeld brengen waar je staat, borgen wat goed is en werken aan wat beter kan.

De volgende vijf uitgangspunten zijn zichtbaar:
- Het vakmanschap van de leraar staat centraal.
- Er is duidelijkheid, richting en ruimte (Daltonvisie).
- Er is een goede balans tussen wat moet en mag.
- Er is een professionele schoolcultuur.
- De school werkt met professionele standaarden die van waarde zijn voor de school.

Enigma is geen keurslijf, maar eerder een denkrichting. Een kwaliteitsaanpak met kwaliteitskaarten en ambitiekaarten die je zelf school-eigen kunt maken. We zijn ermee begonnen, maar het is nog zeker in ontwikkeling.

11. Daltonleerkracht op de Uitkijck

Als je bij ons op de Uitkijck werkt of gaat werken, wordt een daltonhouding van je verwacht. Het is erg lastig om daltononderwijs te geven als je zelf niet dalton bent. Dalton zijn moet uiteraard groeien, it's a way of living.
Het vraagt kennis van het type onderwijs, een open nieuwsgierige houding en bereidheid tot intensieve samenwerking. Voor de een is het proces van het daltonsysteem eigen maken langduriger en ingewikkelder dan voor de ander.

Gelukkig sta je er bij ons niet alleen voor. Als je bij ons komt werken, word je intensief ingewerkt en begeleid. In je eerste werkjaar word je gekoppeld aan een collega die jouw coach voor dat jaar is. Zo leer je onder begeleiding ons onderwijs kennen en eigen maken. Onze school is niet alleen voor leerlingen een open, veilige leer- en leefomgeving, ook onze leerkrachten ervaren dit zo. We gaan ervanuit dat we samen sterk zijn en door intensief samen te werken en samen te delen ons onderwijs op een hoger niveau tillen en onze blikken scherp houden. Onze deuren staan eigenlijk altijd open. Er zijn geen drempels om op elkaar af te stappen. Er is intensieve samenwerking tussen collega's. Dit levert een efficiënte manier van werken op. Werk wordt verdeeld, elkaars klassen worden ondersteund. We zien alle leerlingen van de school en toch zeker de leerlingen van de omliggende klassen als "onze" leerlingen. We voelen ons dus verantwoordelijk voor meer leerlingen dan onze eigen klas. De leerlingen ervaren dit als prettig. Ze kunnen bij alle leerkrachten terecht met vragen en accepteren ook van alle leerkrachten het gezag. Wij maken gebruik van elkaars kwaliteiten. Dit verhoogt het plezier in het werk, maar ook de kwaliteit van ons onderwijs. Sterke kanten worden namelijk breed ingezet.

Het splitsen van groepen in niveaugroepen gebeurt op meerdere vakgebieden. Zoals bijvoorbeeld met lezen en rekenen. Zo krijgen leerlingen alle aandacht op hun eigen niveau. Onze leerlingen in de bovenbouw zijn gewend dat ze van verschillende leerkrachten les krijgen. Dit verhoogt ook het gemeenschapsgevoel. Het gevoel dat we het onderwijs op onze school samen beleven. We werken samen in werkgroepen. Daar ontmoeten de collega's van verschillende bouwen elkaar. Bij vergaderingen en met name bij studiedagen is er sprake van een actieve deelname van alle collega's. Inhoud wordt niet alleen

door de schoolleider bepaald, maar in samenspraak met de IB-er en de bouwcoördinatoren. De inbreng van de leerkrachten is groot. Zo worden onderdelen van studiedagen vaak geleid door collega's. Hierin kunnen collega's hun passie of drive voor een zeker onderwerp met anderen delen. Voor het verkennen en/of vormgeven van een onderdeel van studiedagen zetten we coöperatieve werkvormen in, zodat ieder lid van het team betrokken is. Wij hebben slechts een schoolleider, maar ook zij verzamelt mensen om zich heen die haar ondersteunen waardoor zij niet alleen de kar moet trekken. Zo is er een structuur ontstaan waarin de bouwcoördinatoren en eventueel de ib-er zitting kunnen hebben. De dalton coördinatoren kunnen, indien nodig, aanschuiven. Ook hier is dus het samen doen, ervaringen en meningen delen om zo tot het beste onderwijs te komen, van groot belang.

Grote onmisbare steun is ons onderwijsondersteunend personeel: Onze onderwijsassistenten ondersteunen ons met essentiële administratieve en praktische taken. Onze onderwijsassistente verzorgt een deel van onze zorg voor de leerlingen. Zij ondersteunen ons in de klassensituatie of begeleiden individuele of groepjes leerlingen bij hun ontwikkeling op verschillende gebieden. De onderlinge samenwerking en het plezier onderling, wordt als positief en stimulerend ervaren door onze werknemers.

Wij starten iedere ochtend met een gezamenlijk kopje koffie. De laatste nieuwtjes worden er uitgewisseld maar ook is er zeker plaats voor een persoonlijk praatje. We sluiten de dag af met een *TEA- Moment.* Dit is een moment van ontspanning, maar zeker ook een moment waarin ervaringen van de dag gedeeld kunnen worden onder het genot van een kopje thee. Ook ontstaan hier vaak de kiemen voor vernieuwingen. Nieuwe ideeën ontstaan immers vaak in een ontspannen situatie. Jaarlijks is er een teamuitje waarin we elkaar treffen en de onderlinge contacten in een veilige, gezellige sfeer kunnen onderhouden. Het lijkt ons duidelijk dat het heel fijn werken is op de Uitkijck. Werken in een prettige sfeer waar men elkaar (onder) steunt en waarin plaats is voor iedereen die goed onderwijs belangrijk vindt.

12. Samenvattend

Eigenaarschap

Je hoort het overal in het onderwijs: leerlingen moeten meer eigenaar worden van hun leerproces. Het motiveert en draagt bij aan een positiever zelfbeeld. Een hoge mate van eigenaarschap bij leerlingen zou zelfs leiden tot hogere resultaten (Duckworth, 2009)! Eigenlijk had Helen Parkhurst deze mening ook al. Leerlingen komen pas echt goed tot leren als zij eigenaar zijn van wat ze leren en hoe ze leren. Maar wat is eigenaarschap eigenlijk? Eigenaarschap van leren is de mate waarin de leerling verantwoordelijkheid neemt voor zijn eigen leerproces. En waar kan een leerling (behalve van zijn spullen) eigenaar van zijn op school? Hoe kun je als leraar het eigenaarschap van leerlingen vergroten? Hieronder wordt in een aantal voorbeelden genoemd hoe onze school werkt aan dat eigenaarschap. Naast dat we al dingen doen die eigenaarschap bij leerlingen bevorderen, zijn er zeker nog punten van verbetering. In het hoofdstuk ambities en toekomst wordt beschreven wat wij op dit gebied nog willen aanpakken.

Keuzemogelijkheden

We bieden leerlingen keuzemogelijkheden aan. Een taak die een kind zelfgekozen heeft zal een kind meer aanspreken dan een taak die hem opgelegd is.

Betekenisvolle lessen

We maken de leerlingen nieuwsgierig naar onderwerpen. We geven rijke inspirerende instructies bij bijvoorbeeld het vak wereldoriëntatie. Onderwijs dat betekenis heeft voor de leerling, zorgt voor hogere betrokkenheid. Als een leerling zich interesseert voor een bepaald onderwerp zal hij meer gemotiveerd zijn om zijn taak uit te voeren.

Leren zichtbaar maken
Je kunt een leerling meer verantwoordelijkheid voor zijn ontwikkeling laten ervaren, wanneer je zichtbaar maakt wat hij heeft geleerd, waar het geleerde een onderdeel van is en wat de volgende stap kan zijn. We willen lange en korte termijndoelen zichtbaarder maken voor de leerlingen. Dit is in ontwikkeling en wordt nader beschreven in het hoofdstuk ambities en toekomst.

Leerlingen bepalen hun eigen doelen
Leerlingen die werken aan eigen doelen, zullen zich meer eigenaar voelen van het proces dat doorlopen moet worden om dat doel te bereiken. In het woord eigenaarschap zit toch niet voor niets het woord eigen? Zoals eerder beschreven, bedenken leerlingen hun eigen weekdoelen. Bovendien denken ze mee over de groepsdoelen. Dit kan de basis vormen om later, met wat meer ervaring zelf tot goed omschreven doelen te komen.

Creëren van verantwoordelijkheid
Verantwoordelijkheid creëert betrokkenheid. Leerlingen die weten dat het bereiken van het doel afhangt van hun eigen inzet, zullen zich meer verantwoordelijk voelen voor hun taak. Op het moment dat leerlingen zich verantwoordelijk voelen voor hun taak, zullen ze er vervolgens beter hun best voor doen. Hierover staat meer beschreven in het hoofdstuk "Vrijheid en Verantwoordelijkheid".

De leerkracht heeft een voorbeeldfunctie
Goed voorbeeld doet goed volgen. Als je als leraar uitstraalt dat je kunt leren van je fouten en invloed hebt op wat je leert en hoe je leert, kan een leerling dit gedrag van je overnemen.

Leren reflecteren
Een leerling die op zijn eigen leerproces reflecteert, leert wat hij de volgende keer anders kan doen. Ook dit vergroot het gevoel van eigenaarschap van de leerling. In het hoofdstuk reflecteren, staat uitgebreid beschreven hoe we met reflecteren omgaan.

Stel gezamenlijk regels op
Regels die opgelegd worden door de leraar, voelen niet 'eigen'. Regels en afspraken die samen met de leerlingen worden opgesteld, zullen eerder worden nageleefd. We hebben de afspraak dat de eerste weken van een nieuw schooljaar in het teken staan van school en klassenregels. Samen met de leerlingen bespreken we de schoolregels en stellen we samen de klassenregels op. Het belang voor de leerlingen zelf wordt hierin benadrukt.

Feedback is procesgericht
Het product van leerlingen wordt beoordeeld. We geven punten/waardeoordelen voor toetsen, presentaties en verslagen, maar onze feedback is gericht op het proces dat heeft geleid tot deze resultaten. Onze leerkrachten laten leerlingen ervaren dat ze invloed hebben op het proces én dat ze kunnen leren van eerdere ervaringen en fouten.
In het hoofdstuk "Reflecteren" staat ook iets beschreven over het geven van feedback.

Luisteren naar leerlingen en leerlingen "zien"
Onze leerkrachten moedigen initiatief van leerlingen aan. Het waarderen van het initiatief stimuleert het eigenaarschap bij de leerling en zorgt voor een betere relatie tussen leerling en leerkracht. De leerling voelt zich gehoord en gezien. We nemen de tijd om te kijken en luisteren naar leerlingen.

13. Pareltjes van de Uitkijck

13.1 Het team

Wij hebben een prachtig team bij ons op de Uitkijck. De leerkrachten zijn betrokken, leergierig en staan voor elkaar klaar.

13.2 Flipping the Classroom

In 2020 zijn we gestart met het inzetten van QR-codes in de groepen 1/2. Deze codes zijn gekoppeld aan de centrale doelen en verwijzen naar een informatief filmpje of liedje. Leerlingen kunnen op de kaart zien en lezen welk doel er centraal staat of welk digitale prentenboek er beluisterd kan worden.

13.3 Leescircuit

Leerlingen lezen dagelijks in een leescircuit. De leerlingen zijn ingedeeld om te oefenen op hun eigen niveau.

13.4 Faqta

De methode Leskracht gebruiken we bij ons op school vanaf groep 3. In groep 1/2 wordt thematisch gewerkt. Faqta is een methode waarin thematisch gewerkt wordt. De methode kan verder uitgebouwd worden waardoor er bij meerdere vakgebieden een thematische samenhang komt. Dit zullen wij in de toekomst gaan onderzoeken. Voor nu gebruiken wij de methode voor wereldoriëntatie en topografie. In de thema's kunnen er keuzes gemaakt worden in verwerking en in eindproduct.

13.5 Workshops

Iedere maand worden er workshops gegeven op de Uitkijck. Alle leerlingen van groep 3 t/m 8 gaan groep doorbroken een workshop volgen. De leerkrachten ontwerpen en geven de workshops, op deze manier maken wij gebruik van elkaars talenten en leren jong en oud van en met elkaar.

13.6 Uitkijckfeest

Om het jaar organiseren wij het Uitkijckfeest. Ieder kind mag dan zijn of haar Talent laten zien aan de ouders en de andere klassen.

Ieder heeft een ander talent. Een talent op het podium kan zijn: judo, muziekinstrument bespelen, turnen, dansen of zingen. Ook zijn er talenten "achter de schermen" zoals: koken, bakken, tekenen of bouwen. Tijdens Talent in zicht worden alle talenten gepresenteerd. Daarvoor oefenen de kinderen thuis en in de klas.

13.7 Bibliotheek

Op **de bovenverdieping van onze school hebben wij een bibliotheek. Met hulp van biebouders kunnen de leerlingen hier hun boek ruilen en lenen. Hier staan boeken van allerlei genres en voor ieder wat wilds.**

13.8 Peuterspeelzaal

In ons schoolgebouw hebben wij een peuterspeelzaal. Hier krijgen de kinderen van 2 tot 4 jaar de voorschoolse vroegtijdige educatie (VVE) met de methode van Piramide.
De onderbouw speelt regelmatig samen buiten op het schoolplein. Binnen de thema's doen wij gezamenlijke activiteiten met de peuters en kleuters denk aan: herfst, sinterklaas etc. Hierbij leren de oudere kinderen de jongeren te helpen en zo leren ze van elkaar. En zo kunnen de peuters al kennis maken met de juffen en de basisschool.

13.9 Buitenschoolse opvang (BSO)

Op de bovenverdieping van ons schoolgebouw hebben wij een Buitenschoolse Opvang (BSO). Hier gaan kinderen van onze school naar toe als de school uit is en ouders nog aan het werk zijn. De kinderen kunnen hier spelen, werken in het atelier of gewoon even lekker ontspannen.

13.10 Daltonambassadeurs

Om de betrokkenheid bij de school te vergroten, heeft elke groep twee daltonambassadeurs. In elke groep wordt er een ander Daltonaspect gepresenteerd tijdens de rondleiding aan de nieuwe ouders, zo krijgen de nieuwe ouders een totaalbeeld van hoe het Daltononderwijs op de Uitkijck vormgegeven is.

13.11 Peergroup

Voor leerlingen met uitzonderlijke cognitieve talenten hebben we een peergroup, waarin leerlingen van groep 4 tot en met 8 met talenten op cognitief niveau samen komen. Zij krijgen twee keer in de week in de peergroup les van de hoogbegaafdheid gespecialiseerde leerkracht; de overige tijd werken zij in de reguliere groep. In de peergroup wordt gewerkt aan psycho-educate over (hoog) begaafdheid, de werking van de hersenen, filosoferen en gewerkt met opdrachten die een beroep doen op hoger denken, in projectvorm.

13.13 Klusgroep

Voor kinderen die meer behoefte hebben aan het werken met hun handen hebben we de klusgroep.
Dit is een groep waar leerlingen één keer in de week naar toe gaan voor anderhalf uur. In deze groep werken de kinderen aan de verschillende richtingen van het beroepsonderwijs. De klusgroep is voor kinderen die na de basisschool zeer waarschijnlijk uitstromen op niveau kader/ basis. Het is voor praktijkgerichte kinderen die het liefst met hun handen willen werken.

Wij kunnen nog veel meer parels benoemen van de Uitkijck. Wij nodigen u liever uit om bij ons op school langs te komen, dan kunt u zien met hoeveel plezier wij lesgeven en zelf ook genieten van de school.

14. Ambities & toekomst

De Uitkijck in de toekomst: welke stappen te gaan?

Het is tijd om de puzzelstukjes onder de loep te nemen en te kijken waar deze nog bijgeschaafd kunnen/moeten worden.
Hoe maken wij onze beloftes waar en wat moet daar nog voor gebeuren? Hoe houden we alle radertjes draaiende in de juiste richting?
Waarom hebben we bepaalde afspraken gemaakt? Staan wij nog achter deze afspraken?
Liggen we op één lijn? Staan de teamneuzen dezelfde kant op?
Is de doorlopende lijn zichtbaar en zonder hiaten?
Wat willen we verbeteren of toevoegen?
Kortom: Hoe willen wij met onze school de toekomst in? Is onze school toekomstproof? Hoe zorgen we ervoor dat we met ons veranderende leerling populatie onze daltonvisie en werkwijze boven water houden? Hoe onderscheiden wij ons van andere scholen die ook dalton-facetten in zich hebben? Wat maakt ons als daltonschool anders dan de andere scholen? Hoe willen wij ons profileren? We moeten onze toekomstvisie bepalen.

Samen met het team hebben we het 15-veld ingevuld en aan de hand van dit document tot ambities gekomen.

Voor de komende jaren willen we aan de slag met onderstaande punten op het gebied van daltonontwikkeling.

Ambities	Tijdpad
Vrijheid en verantwoordelijkheid **Leerlingniveau:** 1. Meer eigenaar worden van eigen leerproces -Uitbouwen weektaak 2. Mediation door leerlingen weer activeren 3. Daltonboom volledig integreren en uitbouwen **Leerkrachtniveau:** 1. Mediation door leerlingen weer activeren 2. Daltonboom volledig integreren en uitbouwen	 2025-2026 Dalton werkgroep doorlopend vanaf 2022-2023 2025-2026 Dalton werkgroep doorlopend vanaf 2022-2023 2025-2026
Zelfstandigheid **Leerlingniveau:** 1. Leerlingen houden rekening met elkaar en kunnen elkaar op een positieve manier aanspreken op hun gedrag 2. Leerlingen werken met handelingswijzer 3. Leerlingen werken met daltonpas **Leerkrachtniveau:** 1. Leerlingen houden rekening met elkaar en kunnen elkaar op een positieve manier aanspreken op hun gedrag 2. Leerlingen werken met handelingswijzer 3. Leerlingen werken met daltonpas	 Dalton werkgroep doorlopend vanaf 2024 Dalton werkgroep doorlopend vanaf 2024
Samenwerken **Leerlingniveau:** 1. Leerlingen maken meer gebruik van een maatje, ze kunnen een keuze maken op basis van talenten of op basis van individuele voorkeuren **Leerkrachtniveau:** 1. Inzicht geven in talenten door daltonboom	 Dalton werkgroep doorlopend vanaf 2022 2024-2025

Reflectie **Leerkrachtniveau:** 1. Werken met reflectiekaarten bureau	2024-2025

Effectiviteit **Leerlingniveau:** 1. Werken met portfolio's 2. Effectief gebruik maken van de tijd, ruimte en materiaal **Leerkrachtniveau:** 1. De rol van de leerkracht als coach en begeleider nog verder ontwikkelen. 2. Meer werken vanuit doelen en leerlijnen 3. Verder ontwikkelen van het instructierooster.	 Spelling 2020-2021 Taal 2021-2022 Sociaal emotioneel 2022-2023 2022-2023 2022-2023 2021
Reflectie **Leerlingniveau:** 1. Werken met portfolio's: leerlingen kunnen reflecteren op proces en product 2. Leerlingen kunnen reflecteren op gedrag **Leerkrachtniveau:** 1. Leerkrachten passen het portfolio meer aan de kernwaarden van het daltononderwijs 2. Leerkrachten ontwikkelen ook de onderdelen voor taal en sociaal-emotionele ontwikkeling 3. Kind gesprekken verder ontwikkelen in een doorgaande lijn door de school 4. Verder uitdiepen van reflectie	 2022 2020-2021 2021 2021 2023 2022
Borging **Leerlingniveau:** 1. Meer eigenaarschap hebben bij het werken met portfolio's **Leerkrachtenniveau:** 1. Borging van ingezette ontwikkelingen en verdiepingen 2. Zorgen voor een meer doorgaande lijn binnen de school (iedere 2 maanden wordt een kernwaarden geëvalueerd 3.Uitdragen van de daltonidentiteit (schoolgids, website, Instragram, Facebook, nieuwsbrieven, parro, daltonnetwerken)	 2023 2023

We hebben een paar grote ambities:

1. Werken vanuit leerdoelen (leerlijnen)
2. Werken aan portfolio

Heldere zichtbare doelen
Om te zorgen dat de leerlingen actief betrokken zijn bij hun werk is het belangrijk dat de didactische doelen helder zijn. Naast het benoemen van deze doelen willen streven wij naar voor leerlingen inzichtelijke didactische doelen en leerlijnen. Dit kan zijn in de vorm van "doelen-borden" of (tussen)doelen op de achterkant van de takenbladen. Met de ontwikkeling hiervan starten we in schooljaar 2021-2022. Aan het begin van schooljaar 2022-2023 evalueren we dit en bepalen we hoe we voor de andere vakgebieden verder gaan.
Inschrijven op instructie. We gaan onderzoeken of inschrijven op instructie tot de mogelijkheden behoort. Indien een leerling inzicht heeft in de doelen die het al dan niet behaald heeft, kan het een inschatting maken van het al dan niet deelnemen aan een instructie. Hiervoor dienen we eerst verder te zijn met het inzichtelijk maken van de doelen voor de leerlingen.

Werken met Portfolio
In 2018 zijn we gestart met het ontwikkelen van en portfolio op het gebied van rekenen. We hadden de ambitie dat in 2020 het portfolio voor alle vakgebieden waren ontwikkeld, maar dit is niet gelukt. We hebben gekozen om eerst het rekenonderdeel goed te borgen, voordat we verder zouden gaan met de andere vakgebieden. Ook hebben we dit jaar voor het eerst portfoliogesprekken gevoerd. Onze ambitie is dat de rapportgesprekken vervallen en dat we uiteindelijk alleen nog maar portfoliogesprekken houden (2022)

obs dalton
de Uitkijck

Bijlagen

1. Poster schoolplan
2. Visitatieverslag 2013
3. Kwinkslagen
4. Leskracht taakverdeling
5. Leskracht handelingswijzer
6. Dalton tussendoelen
7. Spinnenweb midden- en bovenbouw
8. Wie ben ik?
9. In het nieuwe schooljaar.
10. Wat wil je leren?
11. Controletoetsen
12. Grafieken Toetsresultaten
13. Kind gesprek
14. Why What How Kieskast
15. Kijkwijzer Dalton in de klas